

Știința

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XLIII Nr. 9634

Marți 18 septembrie 1973

6 PAGINI — 30 BANI

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN PERU

Au început convorbirile oficiale

La Palatul prezidențial din Lima au avut loc, luni la amiază, convorbiri între președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și primul ministru și ministru al apărării al Republicii Peru, Edgardo Mercado Jarrin.

Au fost discutate, cu acest prilej, probleme privind dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare, pe multiple planuri, între Republica

Socialistă România și Republica Peru. „Sperăm ca vizita dumneavoastră, domnule președinte, să fie fructuoasă”, a declarat, înainte de începerea convorbirilor, primul ministru peruian. „Și eu sper să realizăm o bună colaborare, în multe domenii. Sintem gata să avem cu dumneavoastră o cooperare largă pe multiple planuri” — a răspuns președintele Nicolae Ceaușescu.

Omagiu eroilor naționali ai Republicii Peru

Luni dimineața, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu au depus o coroană de flori la Panteonul Eroilor din capitala Republicii Peru. La solemnitate au luat parte tovarășii Ștefan Andrei, secretar al C.C. al P.C.R., George Macoveșcu, ministrul afacerilor externe, Mircea Nicolaescu, ambasadorul României la Lima, și alte persoane oficiale.

La sosire, o gardă militară prezidențială a prezentat onorul. Președintele Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu și celelalte persoane oficiale au păstrat un moment de reculegere în fața monumentului. Oaspeții români au vizitat apoi Panteonul. Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au semnat în Cartea de onoare: „Aducem omagiul nostru profund eroilor naționali ai Republicii Peru”.

Aspect de la ceremonia primirii pe aeroportul din Lima

ENERGIA ELECTRICĂ

Rațiunile pentru care gospodărirea judicioasă a energiei electrice și termice, a combustibilului se înscrie ca o sarcină majoră, de excepțională importanță, pusă de partid în fața fiecărui colectiv de întreprindere, a fiecărui om al muncii, este faptul că, dezvoltarea și modernizarea economiei naționale determină ca, în fiecare an, să se dubleze consumul de energie electrică. Calculurile arată, de asemenea, că fiecare kilowatt-ora utilizat rațional asigură o creștere a producției industriale cu 9,5 lei și a veniturii naționale cu 4 lei. Deci, sintem cu toții interesați în prevenirea risipei, în realizarea unor consumuri cât mai reduse, în gospodărirea cu răspundere a energiei electrice și combustibilului.

Pentru a vedea în ce măsură este înțeleasă cetățeanul folosirea cu maximă grijă a fiecărui kilowatt-ora de energie electrică sau kilogram de combustibil de către consumatorii industriali, ne-am adresat unor inspecțiști și ai grupelor pentru controlul gospodăriei combustibilului și energiei din cadrul inspectoratelor teritoriale pentru controlul gospodăriei fondurilor fixe, combustibililor, energiei și pentru verificarea instalațiilor sub presiune și de ridicat: ing. Gheorghe Vălav — județul Prahova, ing. Romulus Resiza — județul Cluj, ing. Gheorghe Brinzeu — județul Brașov, ing. Ilie Românu — județul Timiș, ing. Sorin Dieu — județul Sibiu.

Preocupându-se în mod sistematic de a utiliza gospodărește energia electrică și combustibilul, numeroase întreprinderi au realizat, în 7 luni din acest an, importante economii. Astfel, pe ansamblul județului Prahova, economia se ridică, în perioada amintită, la 30 milioane kWh și circa 1700 tone de combustibil convențional. Economii substanțiale au consemnat și o serie de întreprinderi din județele Brașov, Cluj, Sibiu și Timiș, la consumul de energie electrică

și combustibil. Prin înlocuirea unor cază gazelor arse la întreprinderea „Electroprezizia” din Săcele și „Terapia” din Cluj, de pildă, au fost realizate economii de 750 000 kWh, respectiv, de 850 000 kWh. Trebuie să știm că, în prezent, în România, se consumă anual peste 10 miliarde kWh energie electrică și peste 10 miliarde kWh energie elec-

ANCHETA NOASTRĂ ÎN UNITĂȚI DIN JUDEȚELE BRAȘOV, CLUJ, PRAHOVA, SIBIU ȘI TIMIȘ

trică. Folosirea unor cuptoare de forță cu recuperatoare pentru căldură gazelor arse la întreprinderea de unelte și scule și „Rulmentul” din Brașov a asigurat reducerea consumului de combustibil pentru piesele forjate și tratate termic, realizându-se, în primul semestru al anului, economii de 1750 tone combustibil convențional. Acordând o atenție deosebită recuperării resurselor energetice secundare, colectivul de la Întreprinderea de producție ceramică „Record” din Sibiu, unde — în primul semestru — au fost depășite toate normele de consum la energie și combustibil. Incredibilă situație! Cu atât mai mult cu cât economia depășirii s-au consemnat luna de lună.

Din examinarea mai atentă a situației reiese că economiile de energie electrică și termică, de combustibil în unitățile celor cinci județe puteau fi mult mai mari. În acest sens, sondajul efectuat cu ajutorul specialiștilor amintii dezvăluie importante resurse nefructificate. Le înfățișăm, grupate pe categorii, cu convingerea că oamenii muncii, organizațiile de partid din întreprinderi le vor valorifica neîntârziat, vor stăvili, în cel mai scurt timp, risipa de energie electrică și combustibil.

O primă urgență: evitarea funcționării cu sarcină redusă sau „în gol” a instalațiilor consumatoare de combustibil, de energie electrică și termică. O bună parte din depășirea consumului cu 760 000 kWh, de către întreprinderea de aparatură electrică de măsură din Timișoara, se datorează tocmai încălzirii neraționale a utilajelor. Asemănătoare este situația și la întreprinderea textilă Lugoj, la întreprinderea de produse ceramice „Record” din Sibiu, unde — în primul semestru — au fost depășite toate normele de consum la energie și combustibil. Incredibilă situație! Cu atât mai mult cu cât economia depășirii s-au consemnat luna de lună.

Mii de tone de combustibil pot fi economisite prin optimizarea regiilor de ardere la suprașea și cazane. Pe această bază, potrivit calculului, economia anuală de combustibil s-ar ridica, la nivelul județului Prahova, la 50 000 t.c.c. Risipa de energie electrică și combustibil poate fi curmată și prin buna funcționare a aparatului de măsură, con-

rol, reglaj și automatizare, care nu de puțin ori este defect. Pus în stare de exploatare, s-ar urmări permanent normele de consum energetic și, implicit, s-ar lua măsuri oportune pentru înălțarea gradului de eficiență a consumurilor exagerate.

Există importante rezerve nevalorificate și în privința recuperării resurselor energetice secundare. Citeva exemple sunt semnificative. La Combinatul petrochimic din Ploiești, prin montarea unor cazane recuperatoare la platforma de reformare catalitică se pot economisi anual 20 000 t.c.c. La „Carbosi” din Copșa Mică există de asemenea posibilități de economisire, în fiecare an, a 50 000 t.c.c. iar utilizarea resurselor energetice secundare, provenite din procesul de ardere la „Industria Sirmii” — Cluj, ar asigura economisirea a 5 100 t.c.c. pe an.

Desigur, ne-am referit succint doar la unele dintre posibilitățile certe de economii în domeniul folosirii energiei electrice și termice, a combustibilului. Problema care se ridică este: când și cum vor fi fructificate în practică? Iată câteva răspunsuri primite telefonic din partea unor factori de conducere din întreprinderi mari consumatoare de energie și combustibil, vizitate în sondajul nostru.

— Depășirea în acest an consumului de energie electrică — ne spunea ing. Cornel Cristureanu, directorul tehnic al întreprinderii textile Lugoj — se datorează nemontării a 740 de condensatori pentru îmbunătățirea factorului de putere. Până la sfârșitul anului, condensatorii vor fi montați integral. Totodată, am luat măsuri pentru evitarea mersului „în gol” al războaielor de țesut, cit și a iluminatului excesiv din unele secții și ateliere de producție. Pentru reducerea consumului de energie termică, de curind a fost încheiată ac-

Scrisoarea adresată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

organelor și organizațiilor de partid, de stat, tuturor lucrătorilor și specialiștilor din agricultură

ZILE HOTĂRÎTOARE PE OGOARELE ȚĂRII

În aceste zile hotărâtoare pentru stringerea la timp și în bune condiții a recoltei acestui an, pentru pregătirea recoltei anului viitor, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adresat o scrisoare organelor și organizațiilor de partid, de stat, tuturor lucrătorilor și specialiștilor din agricultură.

Chemând țărani cooperatori, mecanizatorii, lucrătorii din întreprinderile agricole de stat, specialiștii, pe elevi și studenți, salariații din întreprinderi și instituții, militari, pe toți comunistii, oamenii muncii să-și mobilizeze larg forțele, să facă totul pentru desfășurarea cu succes a lucrărilor agricole de toamnă — acțiune patriotică de cea mai mare însemnătate, cauză a întregului popor, a întregii națiuni — secretarul general îndică în scrisoarea sa obiectivele și sarcinile care stau în fața oamenilor muncii de pe ogoare, principalele măsuri menite să asigure stringerea la timp și fără pierderi a întregii recolte. Însămânțarea la un înalt nivel agro-tehnic a culturilor de toamnă, realizarea planului de livrări la fondul de stat și executarea lucrărilor pregătitoare ale producției anului 1974.

Acum, când fiecare clipă, fiecare ceas au o mare însemnătate în bătălia pentru efectuarea la timp și în bune condiții a lucrărilor agricole, scrisoarea adresează mecanizatorilor îndemnul de a folosi la maximum capacitatea mijloacelor mecanice prin organizarea lucrului în două schimburi și în schimburi prelungite, prin menținerea întregului parc de mașini și tractoare în stare de funcționare. Înlăturarea operativă a defectunilor ce survin în timpul exploatarei. Oamenii muncii din agricultură, rețeaua comercială de desfacere, lucrătorii din industria de conserve și chemați să-și concentreze eforturile pentru recoltarea și valorificarea întregii producții de legume, livrarea legumelor la

fondul de stat, organizarea egalizată a recoltatului în raport cu cerințele pentru fondul pietei și capacitatea de industrializare a fabricilor de conserve, respectându-se riguros graficele zilnice de recoltare și livrare. Pentru acest sector, în care produsele au o mare perisabilitate și se depreciază datorită intemperiilor, se impune aplicarea regulilor agrotehnice privind irigațiile, procurarea materialelor protectoare împotriva brumelor și eventualelor încheturi. Legumicultorii sint chemați să asigure înăsămânțarea și plantarea întregii suprafețe prevăzute cu legume de primă apariție în primăvara anului viitor.

În scopul asigurării bunei aprovizionări a populației — fabricile de conserve, centrele de industrializare trebuie să lucreze la întreaga capacitate, în trei schimburi, iar această acțiune să fie extinsă și în unitățile agricole mari productoare.

Pe agenda urgentelor actualei perioade a muncii agricole se înscrie cu o mențiune specială organizarea temeinică a acțiunii de recoltare, sortare, transport și depozitare a întregii producții de cartofi, înlăturându-se orice pierderi. Se impune, totodată, asigurarea cartofilor pentru sămânță, realizarea fondului de stat.

O lucrare urgentă este și recoltarea florii-soarelui, care trebuie practic încheiată în următoarele 8-10 zile, punându-se accentul în paralel pe depozitarea și conservarea în cele mai bune condiții a producției. Se impune, totodată, măsuri pentru stringerea și depozitarea grăbnică a producției de orez, soia, tutun și a celorlalte culturi de toamnă.

Lucrătorilor din viticultură și industria alimentară, specialiștilor, scrisoarea secretarului general le adresează chemarea de a-și mobiliza forțele și de a utiliza cu maximum de randament mijloacele

necesare pentru recoltarea, prelucrarea și valorificarea superioară a întregii producții de struguri. În toate podgoriile, cușul trebuie să se facă în cel mai scurt timp posibil, să nu se risipească nici un ciorchine.

La acțiunea de recoltare a fructelor sint chemați să participe, alături de lucrătorii din agricultură și elevii școlilor de la sate. De asemenea, trebuie intensificate livrarea producției la fondul de stat, achiziționarea unor cantități sporite de fructe de la gospodăriile populației.

Dezvoltarea sectorului zootehnic, creșterea producției de carne și lapte — sarcini de cea mai mare însemnătate stabilite de sedinta comună a C.C. al P.C.R., a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și a Consiliului de Miniștri din 13 Iulie a.c. — impune îmbunătățirea și asigurarea bazei furajere. În această lumină, în scrisoare se subliniază necesitatea ca în această perioadă să fie intensificate acțiunile pentru stringerea, transportul, depozitarea și înălțarea tuturor resurselor furajere din unitățile agricole. Ținând seama de timpul favorabil și de necesitatea economisirii nutrienților depozitate, unitățile agricole sint chemate să ia măsurile pentru prelungirea perioadei de pășunat a animalelor.

Succesul campaniei de recoltare este strins legat de funcționarea fără cusur a transportului. În această direcție, scrisoarea cuprinde indicații privind coordonarea, folosirea eficientă și dirijarea tuturor mijloacelor de transport în așa fel încât ele să fie folosite la întreaga capacitate, să fie îndreptate operativ acolo unde este cea mai mare urgență, înlăturându-se stăruirile inutile, reducându-se, totodată, timpul de încărcare și descărcare a produselor.

(Continuare în pag. a III-a)

ZALĂU

O nouă unitate industrială a început să producă

ZALĂU (Correspondența „Știința”, Vasile Rusu). — La întreprinderea de conductori electrice emaliați s-au produs primele cantități de sirmă înfilată. Puzerea în funcțiune a primei trepte din cadrul capacității I, cu 35 de zile mai devreme a înlesnit harnicilor constructori și instalatori de la Trulul de construcții industriale

Cluj și Trulul de instalații-montaj Brașov (doturile din Zalău) să creeze un avans substanțial la lucrările de executare a acestei capacități. De curind, aici au fost montate utilajele tehnologice pentru treapta a II-a de la aceeași capacitate, iar cele pentru treapta a III-a sint în curs de montaj.

LA EXPORT TRACTORUL NR. 132 000

Uzina de tractoare din Brașov a livrat la export tractorul cu nr. 132 000. În prezent, tractoarele românești de diferite tipuri lucrează pe pământurile a 72 de

țări, fapt ce confirmă calitatea acestor produse, destoinicia și priceperea constructorilor brașoveni de tractoare.

ÎN ZIARUL DE AZI:

- Graficul șantierului spune cum muncește comunistii
- Gheorghe Lazăr, eminent cărturar patriot, ctitor al școlii românești
- Azi începe la Geneva Faza a doua a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa

„SUCCES ÎN NOUL AN ȘCOLAR!”

Ieri, într-o atmosferă de entuziasm și răspundere, și-au deschis porțile școlile de toate gradele.

(REPORTAJUL ÎN PAGINA A IV-A)

FAPTUL DIVERS

Nota 10, cu felicitări

In urma cu doi ani, in cadrul cercului „Micii mecanizatori de la scoala generala din satul Olari, comuna Pirscoveni, judetul Olh, s-a format o grupa de 6 elevi dorind sa invete conducerea tractorului. Acum, „ceti sase“ sînt in clasa a VIII-a si lucreaza efectiv pe tractor, formind al doilea schimb de mecanizatori. De pregatirea elevilor in cadrul cercului se ocupă tehnicianul I. Staicu, de la S.M.A. Olari. Nota 10 cu felicitări elevilor, dar și dascălului lor. O experiență bună, care în acest an va fi preluată și de alte școli din județ.

Drumul pe jos e mai sănătos

Adeșea, pe Victor Radu, din satul Ciupelinta, îl apuca noaptea în centrul comunei Dumbrava (Prahova). Nu-l prea convenea să se întoarcă pe jos pînă acasă. Și atunci a găsit o soluție mai comodă de a călători: pe biciclete străine. Le lua din fata casei, fără să intre pe cineva, mergea pînă la casa la el și acolo le abandona. Azi o bicicletă, mîine alta, poimîine alta. La a șasea s-a deciziat enigma. Și astfel, noaptea călător pe biciclete „împrumutate“ a fost trimis instanței de judecată.

Pescărească, dar adevărată

Ion Nicolae, din comuna Pantelimon, și Pavel Postăruș, din Capitala, str. Soldaț Neagu Andrei 3, au hotărât să facă o partidă de pescuit în stil mare. Cu o mașină a unui prieten și cu patru mreje (unele întinse pentru pescuit) au pornit tocmai pe drumul „salomienilor, la izul de la Lupșanu. Dar, după ce au umplut portbagajul cu 31 kg de crap și 37 kg de caras, la un moment dat, cei doi braconieri au căzut și ei în plasă. Deferșiți tribunalului, prin sentința pronunțată de către secția a II-a națională, ei au fost condamnați la un an închisoare.

„Rețeta“ bolnavului închis

Lipsind mai multe zile în șir de la lucru, Costache Cismănescu, de la exploatarea Lesu Ursului (Suceava), se gîndea cum să-și motiveze absențele. În cele din urmă a găsit soluția: un certificat medical. Pentru a-l obține a făcut apel la cumnată sa, Ștefania Ungureanu. Aceasta era prezentată la dispensarul din Iacobeni; a spus că se numește Constanța Cismănescu și... a obținut (!) 4 zile de concediu medical. Odată eliberat certificat, bolnavului închis nu i-a mai rămas decât să adauge 5 zile și să transforme Constanța în... Costache, după care l-a prezentat la serviciu. Aici însă s-a constatat că... distanța de la Constanța la Costache este foarte mare. În consecință, după consultul legii, cei doi falsificatori își vor primi „rețeta“ de rigoare.

Invitație la... auto- evidență

In mai multe localități din județul Arad organele de miliție au efectuat în ultimul timp o serie de acțiuni urmînd respectarea regulilor de evidență a populației. Cu acest prilej, peste 5.900 de persoane au fost invitate să prezinte la control buletinele de identitate. Și... au început surprizele: 147 persoane nu aveau înscris în buletin viza de stabilitate a rezidenței, alte 110 nu aveau trecut grupa sanguină; 24 de buletine de identitate erau deteriorate, iar 12 expirate. Drept rezultat, s-au aplicat 214 sancțiuni contravenționale, iar alte 930 persoane au primit avertismente pentru modul încorect de păstrare a documentelor de identitate. O invitație pentru cei aflați în situații similare: ta și ei „în evidență“ propriile documente de identitate.

Rubrică redactată de Dumitru TIRCOB Gheorghe DAVID și corespondenții „Scintei“

Șantierul de construcții nr. 1 al I.C.A.Z. Galați, ridică în județul Vrancea, printre altele, două importante obiective ale cîminalului: o întreprindere de dispozitive, șanțuri, matrice și scule așchietoare — la Focșani și o fabrică de produse ceramice — la Odobești. În timp ce primul obiectiv ritmul construcțiilor și montajul utilajelor au înregistrat un avans substanțial, el începe să producă parțial cu șapte luni înainte de termenul de punere în funcțiune, la cel de-al doilea rămînerea în urmă este de aproape cinci luni. Fără a subestima în vreun fel însemnătatea măsurilor de natură tehnică și organizatorică luate de factorii de conducere de la cele două obiective, ne-am întrebă care este sursa de finanțare a muncii politice și organizatorice la aceste obiective? Pînă la urmă, întrebarea are în vedere, în primul rînd, faptul că și la lotul de construcții din Focșani și la cel din Odobești acționează, prin membrii ei, aceeași organizație de partid.

Iată-ne mai înțelegîndu-ne la Focșani. Spre obiectivul de aici și-a îndreptat cu precizie atenția organizația de partid de pe șantierul de construcții. A orientat activitatea conducerii șantierului, a întregului colectiv de constructori și-a organizat mai bine munca, să folosească întreaga capacitate a utilajelor și timpul de lucru. Cu responsabilitate, organizația de partid, împreună cu conducerea șantierului, a întocmit programe concrete pentru fiecare punct de lucru și, cu acest prilej, au fost evidențiate noi posibilități de dezvoltare a punerii în funcțiune, în primul rînd, a halei de producție. Pentru a se crea front de lucru continuu, pe măsură ce s-a executat structura de rezistență s-au efectuat și pardoselile, apoi montarea utilajelor și instalajilor.

Organizația de partid a avut în vedere, de asemenea, faptul că întreprinderea are în funcțiune, pe șantier depășind de exemplu pe care-l dau comunistii întregului colectiv. Astfel, la toate punctele de lucru și mînașii la cele mai grele au fost repartizați membri de partid, specialiști, oameni cu experiență și bună pregătire profesională. Iată, de pildă, montarea grinzilor de 18 m — lucrare complexă, dificilă — a fost încredințată brigăzii conduse de Gheorghe Pavel, membru al biroului organizației de bază. Aici, timpul de montare a stîlpilor a fost scurtat cu 10 zile față de grafic. Mai trebuie consemnate și acțiunile întreprinse de organizația de partid din șantier în ceea ce privește intensificarea muncii politice de masă. Concursul între formalile de constructori, avînd ca obiectiv „Punctul de lucru cel mai bine or-

ganizat“, a stimulat întrecerea pentru intensificarea ritmului lucrărilor, îmbunătățirea calității, înălțarea risipei de materiale.

O contribuție notabilă la dezvoltarea termenelor de punere în funcțiune a adus-o beneficiarul. Întregul efectiv al noii întreprinderi focșene a participat la săpăturile de fundații, la executarea instalațiilor electrice, iar 90 la sută din lucrările de montare a utilajelor au fost efectuate de către muncitorii și specialiștii unității beneficiare. În prezent, strungării, frezorii, inginerii și tehnicienii întreprinderii lucrează efectiv, în fiecare zi, după orle de

Viața de partid

Graficul șantierului spune cum muncesc comuniștii

FAȚĂ ÎN FAȚĂ DOUĂ ȘANTIERE DIN VRANCEA

program, la montarea mașinilor și utilajelor din secții, a stației de compresoare, la instalațiile de tratament termic. Aceste eforturi sînt încununete de succes. Prin devansarea termenelor de punere în funcțiune, întreprinderea din Focșani va realiza, în acest an, o producție suplimentară de peste 21 milioane lei.

„La 12 km de Focșani se construiește Fabrica de produse ceramice din Odobești, unde, cum spunem, își desfășoară activitatea membri ai aceleiași organizații de bază din șantier. Numai că rezultatele dovedesc că între cele două șantiere există o deosebire ca de la cer la pămînt. În hala de producție se lucrează la remedierea camerelor de uscare; defectele de construcție sînt mari și multe, necesitînd un volum important de muncă, iar cel de 20 de muncitori care lucrează aici, fără ajutorul vreunui maistru sau tehnician, nu le pot face față. La aceasta se mai adaugă alte și alte lucrări rămase în urmă.

Timp îndelungat, indisciplinată în muncă, nerespectarea tehnologiei de construcție, lipsa de asistență tehnică, dezordine în organizarea activității au făcut ca lucrările să înalțeze anevoios. Și-n fața unei asemenea situații, munca politică de masă a fost... absentă nemotivat. Pe șantier nu poate fi înfățișată nici o lozincă mobilizatoare; gazeta și perete n-a fost niciodată aici, iar despre agitatori nimeni nu-și aminteste ca ei sînt organizat vre o acțiune. Despre dezbateri privind me-

lucrării, muncă politică de la om la om — nici vorba. La aceasta se adaugă deficiențele din domeniul muncii organizatorice.

Pe acest șantier și constructorii, și beneficiarul au un scop comun — recuperarea grăbnică a restanțelor. Am vrut să aflăm cum și-au coordonat acțiunile comunistii, cum lucrează beneficiarul cu constructorii? Dar de la cine să primim un asemenea răspuns dacă secretarii celor două organizații de bază... nu s-a cunoscut! Despre ce conlucrare și coordonare judicioasă a acțiunilor mai poate fi vorba în acest caz? Multe din deficiențele existente pe

șantier puteau fi observate și înălțurate încă din prima clipă dacă organizațiile de partid din cele două unități — constructor și beneficiar — ar fi întreprins analize și acțiuni comune, menite să ducă la intensificarea ritmului lucrărilor, înălțarea risipei de materiale, de timp și de forță. De altfel, nu ar fi fost nevoie să fie căutate și descoperite cine știe unde metode și forme noi de conlucrare și intrajutorare. S-ar fi cerut doar înțelegere pentru a extinde și la Odobești experiența bună acumulată, în această privință, pe șantierul din Focșani.

Focșani. Și cine putea să facă mai bine acest lucru dacă nu organizația de partid? Organele locale de partid ar fi trebuit să cunoască că de la începutul lucrărilor și în tot timpul acestuia nu a fost reparată să lucreze aici nici unul din cei șapte membri ai biroului organizației de partid din șantierul de construcții. Nici chiar acum, în momentele de intensă concentrare a eforturilor pentru recuperarea rămănelor în urmă, inginerul Valeriu Roman, secretarul organizației de bază, nu respectă sarcina trasată de adunarea generală a comunistilor de a se afla permanent în mijlocul constructorilor de pe acest șantier. Mai mult decît ori, acum, cînd timpul este atît de prețios, această prezență se cere a fi activă; nu este nevoie doar de a constata neajunsurile, de a le face cunoscute șefilor superiori, ci de a organiza efectiv activitatea comunistilor de pe șantier, de a impulsiona munca politică, astfel ca ea să determine mobilizarea eforturilor colectivelor, să contribuie la înălțarea grăbnică a neajunsurilor.

Insistăm cu deosebire asupra acestui aspect întrucît din cauza întârzierii dării în folosință a acestui obiectiv din Odobești, economia națională pierde zilnic 200.000 de cărămizi și cărămizi folosite ar duce la economisirea unor importante cantități de ciment — produs ce trebuie drămuț cu deosebire chibzuit în construcții.

Vasile MIHAI
Ion NISTOR

La Hărman se țes poeme în culori

Comuna Hărman din județul Brașov, renumită prin productiile sale agricole, devine de cîțiva ani tot mai bine cunoscută și pentru producția sa de covoare. Pentru că aici, la fel ca la Cîsnădie, renumitul centru industrial din apropierea Sibiuului, se realizează o importantă producție de covoare. Acum patru ani a luat ființă în comună cooperativa „Covorul“, care, încă de la început, dispunea de o hală nouă cu mai multe niveluri, echipată cu utilaje de dimensiuni mari, cu randamente ridicate. Într-un timp scurt, produsele sale — covoare tip persan, înnoate manual, au ajuns să fie căutate pe piața internă și externă, înclan de an cereurile au depășit cu mult capacitatea de producție a cooperativei. Pentru a face față acestor cereri a fost ridicată o nouă hală. Așa s-a ajuns ca producția de covoare să crească în acești patru ani de patru ori. Sortimentul de covoare a fost lărgit mereu, în prezent executîndu-se contexturi de 121.000 mp; 160.000 mp de mp și 200.000 noduri pe mp, toate covoarele fiind unicate. Numai în acest an gama lor s-a îmbogățit cu alte 60 de modele. De curînd au început pregătirile pentru realizarea unui sortiment de covoare cu peste 800.000 noduri pe mp.

Pentru creșterea rapidă a volumului producției, paralel cu dezvoltarea unității sale de bază, cooperativa „Covorul“ și-a deschis încă două secții în orașele Făgăraș și Victoria, alta urmînd să ia ființă în curînd la Predeal. Totodată, o bună parte din producția ei se realizează acum la domiciliul lucrătorilor săi.

Lucrătorii cooperativei „Covorul“ din Hărman — potrivit unei expresii dese repetate aici — țes poeme în culori.

Nicolae MOCANU
corespondenții „Scintei“

Suceava. Imagine din centrul orașului

„Cu ani în urmă, cînd făceam antrenamente de canotaj și inot pe lacul Snagov, ne distram aruncînd diferite obiecte în apă, ne confundam apoi în cîștigatul din apă noastră și nu ne scoteam, deoarece ne zăream la fund chiar unde era apa adînc. Acum apa lacului e tulbură. Am stat puțin și mînașii cu undi și n-am pescuit mai nimic. Ce se întîmplă cu Snagovul? Ați mai intervenit o dată în apărarea acestui parlu a armenului de la porțile Capitalei. V-am ruga... Mireea Rădulescu“.

dezvoltării ei, reducerea în anotimpul rece a nivelului acestor lacuri și primirea lor cu un aport de apă de la alte surse vor contribui la oțirirea procesului de dezgradare a lacului, probabil la restabilirea echilibrului ecologic atîns. Principala poluare a fost și continuă să rămîna, în opinia noastră, pentru constructorii și îngrășarea porcilor I.S.C.I.P.-Peris, care la ora actuală

urmasu să tracă încet și să suferă un proces biologic de auto-purificare, era din ochii nămolului, care încep acum să deverseze în cursul Vlăsiei, peste digul spart, iar din cele patru lacuri și, probabil, două nu li s-a mai îndelincău norul. La decantorul abatorului, santul pentru ape să nu se vadă în iazurile vîi Snagovului era pînă de desuri și impurități, iar de la două graj-

a trebuit să oprim unul din decantatoare pentru cîteva ore. Data trecută se rapese un pînion la instalație...
Și iată cum „șhionioanele“ se repetă numai în zilele în care apăsă insectele. Am tot vădit director ne prezintă niste calcule...cu problemele de protecția mediului.

Zilnic evacuaăm din patru 65-70 de remorci cu gunoi, care merg direct la platforma de depozitare (adică vreo 220-250 mc și dinți iazuri biologice, curățate în toamnă trecută? Cu așa gospodărire, te întreb cum va mai fi exploatat și noua stație în curs de proiectare?

„SCIINTEIA“ pe urmele „SCIINTEIA“

Poluarea Snagovului continuă... sub ochii forurilor răspunzătoare

reprezintă pericolul numărul 1 pentru valea Vlăsiei (care are perspectiva de a fi amenajată piscicologic și turistic), precum și pentru lacul Căldărusan, în care se scurg apele uzate, insuficient purificate de la creșterea porcilor. În prezent, apele pîrului Vlăsia se prezintă complet dezgradate, depășind — prin continutul lor de amoniac, substanțe organice și consum mare de oxigen — toate prevederile STAS-urilor. Avem și reclamații de la gospodări riverane potrivit cărora sînt stingerite în fozuri apele pentru irigații.

— Ce au constat inspecții anilor (la 19 I: 12 II; 14 V; 20 VIII a.c.)? — Pe lîngă alte abateri de la normele de bună

pompate în iazurile biologice și în bazinul de retenție care se înfundă și nu-si mai pot exercita rolul în purificarea apelor.

— Ce a constat autorul acestor rînduri la 11 septembrie, cînd a vizitat stația de amoniac aferentă și valea Vlăsiei, însoțit de un specialist în problemele de protecția apelor? — Decantorul funcționa cu jumătate de capacitate. Patruile de uscare erau necorespunzător folosite. Chiar și în fața acestor fapte, ing. Petre Bădulescu, directorul I.S.C.I.P.-Peris, sîndind evidențele, vrea să ne convingă că totul merge cum trebuie, iar dacă mai sînt niște lipsuri anoi... „stăția e de vîină, o subdimensionată, se proiectează într-o nouă construcție biologică“.

— De ce n-o folosiți pe asta cum trebuie, de ce lăsați în funcțiune, inclusiv viza noastră de azi, descompusă funcționarea cu jumătate de capacitate a decantorului? — Pe lîngă o defecțiune la o conductă de pompare și

DIN POȘTA REDACȚIEI ● FAPTE ● OPINII ● PROPUNERI

◆ **Importante realizări** în îndeplinirea planului și a angajamentelor asumate a obținut în primele 8 luni ale anului colectivul întreprinderii mecanice de utilaj tehnologic Ploiești. Astfel, planul de producție globală a fost depășit cu 5,1 la sută, iar la producția marfă cu 5,8 la sută; totodată, productivitatea muncii a înregistrat o creștere față de plan de 1,9 la sută (Ion Mîrea, tehnician).

◆ **Talent și pasiune.** Încă din copilărie, muncitorul Atudorci Mărica a îndrăgîit mult arta lucrului de mînă. Locuința ei de pe strada Anton Pann nr. 21, din Roman s-a transformat într-o adevărată expoziție în care sînt expuse sute de cusături naționale, broderii, goblenuri, executate de-a lungul a două decenii cu măiestrie și fantezie artistică. (Ioan Trifan, invitat pensionar, Roman).

◆ **Tot pe jos, pe lîngă... pod.** De aproape 3 luni, muncitorii navetiști din satele Scheu și Gura Ursului străbat zilnic pe jos cîte 10 km, pentru a ajunge la autobuzul cu care călătorește la locul de muncă. Căzută? Podul de peste pîrlul Fotop, ce leagă aceste localități de centrul comunei, s-a stricat, devenind impropriu pentru circulația autovehiculelor. Oare se așteaptă larma ca să fie reparat? (Semnează Un grup de muncitori din satul Scheu, comuna Ludești, județul Dimbovița).

◆ **„Vacanță“ prelungită.** Înființate în această primăvară, la solicitările cetățenilor, atelierelor de prestări de servicii (cizmarie, croitorie, împănare etc.) ale cooperativei de consum din comuna Brînceni, județul Teleorman, sînt închise încă de la sfîrșitul lunii iulie. Oare nu-i prea lungă vacanța meșterilor? (Mieluca P. Ion, comuna Brînceni, județul Teleorman).

◆ **Premieră comercială.** În centrul orașului Bistrița s-a deschis, recent, un modern magazin universal care desface o gamă variată de produse industriale. În noul magazin viznarea cu auto-serviciu se practică cu succes la toate cele 11 raioane. (Ion Gavrilă, orașul Bistrița).

◆ **Drapelul de secție fruntașă** pe întreprindere a fost acordat, de curînd, la Uzina mecanică Climpung-Muscel, colectivului secției 122 forjă. Forjor Stelian Matei, Constantin Băduț, Nicolae Ardeleanu și Florica Boje au primit diplome de fruntași în muncă. (Ion Dobrescu, muncitor).

◆ **Nici răspuns, dar nici măsură!** În cadrul acestui rubrici s-a publicat, cu cîteva luni în urmă, o scrisoare a noastră prin care solicitam conducerii I.T.B. să mute capatul de linie al autobuzelor de pe traseul 34, situat la numai 3 metri de ferestrele blocului F2 de pe bd. I. Mai, într-un loc mai potrivit. Zgomotele și gazele esapate continuă înăsa să ne răsună în urechi și sănășii. Cum trebuie să interpretăm tăcerea conducerii I.T.B.? (Un grup de locatari ai blocului F 2, bd. I. Mai, București).

◆ **Verba volant... Representanți** ai Consiliului popular municipal Brașov au promis verbal, de luni de zile, cetățenilor de pe bd. Victoriei, că vor debloca locul de joacă al copiilor de barăcile și depozitele trustului de construcții din localitate. Solicitam pe această cale forului respectiv un angajament scris și care să fie respectat — deoarece... scripța manent. (Semnează Un grup de cetățeni de pe bd. Victoriei din Brașov).

◆ **În atenția organelor C.F.R.** Din cauza aglomerației, muncitorii navetiști de pe ruta Arad — Brad sînt nevoiți să călătorească zilnic pe scările și tamponale trenurilor. Reclamațiile repetate ale cetățenilor, de a se atășa la trenurile de acest rasu un număr de vagoane concordant cu cerințele traficului, au rămas fără nici un rezultat. (Ion Coșol, comuna Bontesti, județul Arad).

Rubrică realizată de Alexandru BOGHU

CURSE AUTO RAPIDE ÎNTE ROMANIA ȘI UNGARIA

Centrala de transporturi auto pune la dispoziția publicului călător curse auto rapide între Republica Socialistă România și R. P. Ungară. Aceste curse sînt efectuate cu autoturisme tip turist, la prețuri avantajoase, pe următoarele rute: **Tirgu-Mures — Cluj — Oradea — Budapesta** (în zilele de joi și sîmbătă, cu plecarea din Tirgu-Mures la ora 6,00); **Timisoara — Arad — Békésaba** (în zilele de marți și duminică, cu plecarea la ora 7,00 și în zilele de marți și vineri, cu plecarea la ora 17,00); **Oradea — Debrecen — Hajduszoboszi** (în zilele de joi, cu plecarea la ora 17,00, și în zilele de duminică, cu plecarea la ora 7,00).

La toate aceste curse, biletele se pot procura cu anticipație de pînă la 60 de zile de la marș și în zilele de marți și vineri, cu plecarea la ora 17,00; **Oradea — Debrecen — Hajduszoboszi** (în zilele de joi, cu plecarea la ora 17,00, și în zilele de duminică, cu plecarea la ora 7,00).
La toate aceste curse, biletele se pot procura cu anticipație de pînă la 60 de zile de la marș și în zilele de marți și vineri, cu plecarea la ora 17,00; **Oradea — Debrecen — Hajduszoboszi** (în zilele de joi, cu plecarea la ora 17,00, și în zilele de duminică, cu plecarea la ora 7,00).

La toate aceste curse, biletele se pot procura cu anticipație de pînă la 60 de zile de la marș și în zilele de marți și vineri, cu plecarea la ora 17,00; **Oradea — Debrecen — Hajduszoboszi** (în zilele de joi, cu plecarea la ora 17,00, și în zilele de duminică, cu plecarea la ora 7,00).

La toate aceste curse, biletele se pot procura cu anticipație de pînă la 60 de zile de la marș și în zilele de marți și vineri, cu plecarea la ora 17,00; **Oradea — Debrecen — Hajduszoboszi** (în zilele de joi, cu plecarea la ora 17,00, și în zilele de duminică, cu plecarea la ora 7,00).

Popas la „Poiana Florilor“

Într-o zonă turistică deosebit de pitorească, pe șoseaua ce urcă spre Făclura Neagră, renumita așezare a sîcilorilor bihoreni, la 14 kilometri de orașul Alsd, cooperativa de consum a amenajat un elegant complex turistic: „Poiana Florilor“.

Unitatea oferă condiții ideale de odihnă și recreere, într-un cadru de o rară frumusețe în Muntii Plopișului, la o altitudine de 800 de metri.

AI. PLĂIEȘU

Scrisoarea adresată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU organelor și organizațiilor de partid, de stat, tuturor lucrătorilor și specialiștilor din agricultură

(Urmare din pag. 1)

Pentru a pune baze temeinice viitoare recolte, în scopul obținerii unei producții mari în anul viitor, specialiștii și adresați în mod special de a participa nemijlocit la lucrările agricole de sezon, asigurând intensificarea ritmului de execuție a arăturilor, transportul și încorporarea în sol a întregii cantități de îngrășăminte naturale, efectuarea lucrărilor de condiționare și verificare a semințelor. În scrisoare se subliniază necesitatea ca perioada de însămânțare a grâului să fie stabilită diferențial pe zone și ca această acțiune, de cea mai mare importanță, să fie încheiată în întreaga țară până la 10 octombrie. În această perioadă de vîră nu există sarcină mai importantă pentru specialiștii din agricultură, pen-

tru cadrele de conducere din Ministerul Agriculturii, Industrii Alimentare și Apelor, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, pentru specialiștii de la județe și de la comune, ca soluționarea operativă, la fața locului, a tuturor problemelor din campania de toamnă. Prezența permanentă, acolo unde se hotărăște soarta recoltei, indicații concrete și control riguros — iată ce se cere fiecărui specialist, fiecărui cadru de conducere. „Imi exprim convingerea că toate organele și organizațiile de partid, consiliile populare, toți specialiștii și lucrătorii din agricultură, comunistii, toți oamenii muncii, vor acționa cu hotărîre în vederea îndeplinirii acestor sarcini de cea mai mare însemnătate, me-

tru să asigure stringerea la timp și fără pierderi a întregii recolte, precum și obținerea unor producții sporite în anul viitor”. arată secretarul general al partidului în scrisoarea sa. Oamenii muncii din agricultură, comunistii, întregul popor sînt hotărîți să răspundă prin fapte chemării adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin intensificarea eforturilor pentru succesul deplin al campaniei agricole de toamnă, cu convingerea că îndeplinind aceste sarcini de excepțională însemnătate asigură încheierea cu bune rezultate a acestui an hotărîtor pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen, pentru continua înflorire a patriei și creșterea bunăstării întregului popor.

SPOR DE INIȚIATIVĂ, SPOR DE RECOLTĂ!

Grăbirea recoltării și depozitării porumbului și florii-soarelui — preocupări de prim ordin în toate unitățile agricole

TULCEA

Grijă pentru fiecare bob

În județul Tulcea nu a mai ploiat din luna Iulie, iar căldurile din timpul zilei duc la supraacercerea lanurilor de floarea-soarelui, puțin provocând pierderi prin scuturare. Pentru a preveni, în fiecare cooperativă agricolă s-a organizat recoltatul manual. Cooperatorii au adunat capitulele, le-au așezat pe platforme la uscat, apoi au fost treierate cu combinele. Numai prin această acțiune în cooperativă agricole s-a strins pînă acum recolta de pe 3.000 ha. Timpul scurtează și necesitatea lovirea de către paletele de la combină a plantelor ajunse în faza de supraacercere se scutură multă sămînță, au fost luate măsuri de a se intra cu combinele la recoltat chiar din momentul în care lanul a dat în pir. În urma combinelor vin echipe de cooperatori care string capitulele rămase netreierate. La Ciucurova, de pildă, se adună zilnic în acest mod peste 5.000 kg seminte de floarea-soarelui, ceea ce înseamnă 230 kg de floarea-soarelui recoltat. Semințele cu umiditate ridicată sînt așezate pe arse și lopătate continuu. Astfel, ele sînt livrate bazei de recepție cu un conținut de 13-14 la suta umiditate. Aceasta nu pune probleme deosebite în lezătură cu păstrarea. De remarcat că, în acest an, județul Tulcea și-a asigurat întreg spațiul pentru depozitarea flori-soarelui. La începutul lunii septembrie au fost date în folosință șoproanele prevăzute a fi construite în acest an cu o capacitate totală de 5.000 tone. În fiecare bază de recepție s-a trecut în liberarea șoproanelor semințele de floarea-soarelui prin livrarea grîului la diferite mori din țară. Toate aceste acțiuni oferă garanții sigure că recolta de floarea-soarelui a acestui an se află în mâini bune, că ea va fi strînsă și adăpostită pînă la ultimul bob.

La Brănești, Ploporu, Coplea și în alte cooperative nu rămăsesse pe cîmp nici un ștuleț, deoarece echipele de control obștesc își făceau datoria din plin. Aici, în fiecare seară, ara loc o scurtă ședință de analiză, în care membrii acestor comisii îl avertizează pe cei care, din dovadă de neglijență, mai lasă cîte un ștuleț pe cîmp sau pe jos. „Metoda — ne spunea tov. Nicolae Chiliban, președintele cooperativei din Ploporu — dă rezultate foarte bune din punct de vedere educativ. Nimeni nu vrea să fie soara apostrofă pentru neglijența lui”. Aceste acțiuni se vor extinde pe măsură ce recoltatul se va deplasa și în partea de centru și nord a județului.

BRĂILA

Acțiuni de intrajutorare

Anul acesta, în județul Brăila s-a creat o situație specială. În timp ce pe unele suprafețe, semănatul mai din timp, floarea-soarelui a intrat în stadiul de supraacercere și există pericolul scuturării semințelor, pe alte terenuri cultura este încă verde. Deci, trebuie acordată o atenție deosebită fiecărei parcele în parte, astfel încît recoltatul să nu se prelungească cu nici o zi. Ce se face pentru urgentarea recoltării flori-soarelui? Într-o singură zi, recolta strînsă trebuie să ajungă din timp în magazii. Aceasta este devisa cooperativilor din Tichilești și așa și-au organizat munca. „Pentru a accelera ritmul de lucru am căutat să folosim din plin cele două combine „Gloria” din dotarea secției de mecanizare, ne spunea Serban Titus, inginerul-șef al unității. Deoarece plantele au fost aplicate de vînt, în urma combinelor rămăneau circa 10 la suta din capitule. De aceea, am organizat echipe de cîte 30 de oameni care vin în urma combinelor și string toate capitulele care apoi sînt treierate cu o combină C-3. În feul acesta am reușit să recoltăm, în scurt timp, mai bine de 250 ha cu floarea-soarelui”. De asemenea, ritmul recoltării poate fi grăbit în aceste zile prin organizarea unor acțiuni de intrajutorare între unități. Cooperativele agricole din Tichilești și Tufesti au solicitat de la orezăria întreprinderii agricole de stat Sîncuța cîte 3 com-

bine „Gloria” care, în această perioadă, nu erau folosite. Spiritul lor a fost acordat imediat. Combinatele auveau însă echipamentul necesar pentru a recolta floarea-soarelui direct din lan. S-au executat pe plan local niște rabatoare din P.F.L. și acum ele lucrează cu un randament de 10 ha pe zi. Asemenia inițiativă ar trebui extinsă în special în cooperativele agricole din Lisocotenca, Batoaga, Spiru Haret, Agșua și altele, unde se deoseamnă recoltarea floarea-soarelui se desfășoară într-un ritm mult prea lent.

MEHEDINTI

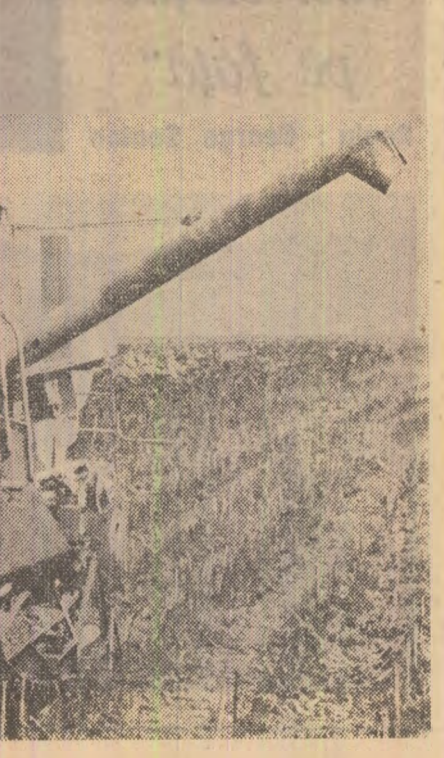
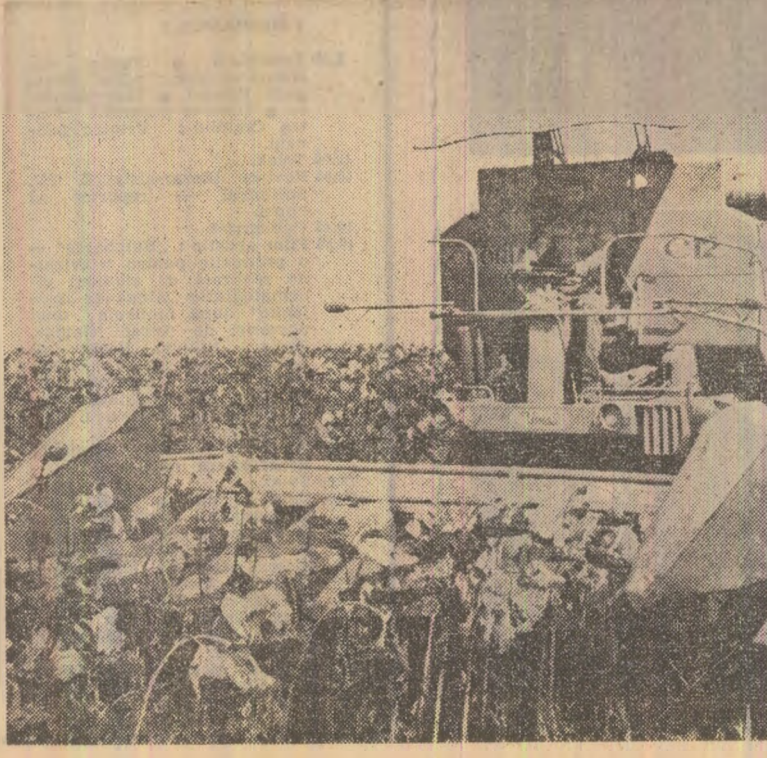
În aceeași zi, porumbul recoltat ajunge în pătule

În cealaltă zi, în multe unități agricole din județul Mehedinți, la recoltarea porumbului, ștuleții erau desprinși de pe tulpini, așezați în grămezi mai mari sau mai mici direct pe pămînt, de unde erau ridicați a doua sau a treia zi. Pentru a se reduce la minimum posibilitățile de pierdere, s-a luat măsura ca tot ce se recoltează în cursul unei zile, pînă seara să se transporte la locul de depozitare. Ne-am convins de eficiența acestei măsuri urmărind cum se desfășoară lucrările de recoltare la cooperativa agricolă din comuna Giria Mare. Iată ce ne-a spus președintele, tov. Ilie Bărbăntă: „Spre deosebire de alți ani, cînd din cauza depozitării, chiar și pentru scurt timp, la marginea taranelor a porumbului, se pierdeau cantități importante, în această toamnă asigurăm transportarea lui în aceeași zi la locul de depozitare. În acest scop, am reparat mijloacele de transport pe ferme și chiar pe parcele. Imediat ce se recoltează, porumbul este încărcat și transportat spre spațiile de depozitare. La producția recoltată de pe cele 300 ha au fost evitate pînă acum orice fel de pierderi. Sperăm ca în 6 zile să poșchidem această lucrare”. Și în alte cooperative agricole se procedează în acest fel. La Pristol, Gruița, Cujmir și Poiana Gruii, în numai 3 zile recolta de porumb de pe aproape jumătate din suprafețele cultivate a fost strînsă și înmagazinată.

GORJ

Controlul obștesc în lanuri

Grăbirea recoltatului constituie, în aceste zile, preocuparea de capăt pentru cooperativii din județul Gorj. În această direcție se semnalează numeroase inițiative. Două ne știm mai interesante. Prima se referă la intrajutorarea diferitelor formații de muncă la recoltat. După această ne-a vorbit Mihaela Comănescu, inginer-șef al cooperativei agricole din Tîntăreni. „Experiența din anii trecuți ne-a demonstrat că nu pe toate taratele se poate începe recoltatul porumbului în aceeași zi. Pînă acum, fiecare brigadă de cîmp își vedea de lotul său. Anul acesta am extins însă metoda intrajutorării: toți cooperativii participă din prima zi la recoltarea porumbului pe lotul unde acesta a atins stadiul normal de coacere. Așa se explică faptul că vedem, în acest punct, peste 400 de cooperatori la culesul porumbului. Aceasta ne dă posibilitatea ca, pînă seara, să eliberăm terenul în așa fel încît noaptea mecanizatorii să poată ara”. Și în alte cooperative agricole, îndeosebi în cele din sudul județului unde porumbul este mai copț, s-a organizat intrajutorarea la recoltat. A doua acțiune — legată de alfiz, de prima — se referă la înălturarea risipei. În acest scop, în toate unitățile agricole din județ au fost constituite echipe de control obștesc, formate din cei mai buni cooperatori, care verifică fiecare rînd pentru a preveni ca ștuleții să rămînă pe tulpini sau risipiți pe jos.

Combină C 12 „Gloria” înaintea în lanul de floarea-soarelui și, în scurtă vreme, recolta ajunge în magazii. Aspect surprins pe terenurile cooperative agricole Slobozia Nouă, județul Ialomița

Foto: N. Buiică

— Cum apreciați eforturile unităților productive pentru utilizarea cit mai deplină a mașinilor-unelte de dotare? — Faptul că multe întreprinderi au realizat și chiar au depășit indicatorii planificați de utilizare a fondului de timp disponibil al mașinilor-unelte ori s-au situat foarte aproape de acest indicator demonstrează efecte economice remarcabile. Se pot obține atunci cînd există preocupare, cînd conducerea unităților economice acționează energic, pentru a se asigura folosirea deplină a potențialului acestor mașini-unelte, se lucrează în condiții în care se cer depuse în continuare eforturi alături de încercările judecătorești a mașinilor-unelte, cit și pentru asigurarea forței de muncă calificate necesare lucrului în trei schimburi. Mai ales la întreprinderile de material rulant și întreprinderile de transporturi auto din București, întreprinderile de cazare mici și arzoare Chj. Combinatul pentru prelucrarea lemnului Bacău, unde, pentru acest an, nu s-au înlocuit programe de măsuri tehnico-organizatorice care să determine folosirea completă a mașinilor-unelte. Consecința? În trimestrul II, de pildă, unitățile amintite au înregistrat indici de utilizare de cazare mici și arzoare Chj. S-au lucrat în două schimburi, în loc de trei. Și aceasta, deoarece conducerea acestor unități nu au stabilit din vreme cu claritate, acțiunile ce trebuie întreprinse pentru utilizarea la nivelul posibilităților reale a mașinilor-unelte.

— Adeseori, conducerea unor întreprinderi argumentează că nu au posibilitatea de a folosi mașinile-unelte la întreaga lor capacitate, prin aceea că necesarul de piese prelucrate pen-

triu produse ar fi mai mic decît resursele de care dispun. În ce măsură poate fi lăsat în considerare o atare justificare? — Cunoaștem că unele întreprinderi nu-și pot prelucra, pe propriile capacități, întreaga cantitate de

piese necesare producției. La altele, însă există mașinile-unelte care nu sînt utilizate la întreaga lor capacitate. La întreprinderea metalurgică de metale neferoase din Baia Mare, buncoară, în trei luni din acest an, 30 la suta din timpul disponibil de funcționare, mașinile-unelte nu au fost programate a fi utilizate. Este, de asemenea, lesne de imaginat ce cantități de piese s-ar fi putut fabrica în plus la întreprinderea de transporturi auto Craiova dacă s-ar fi utilizat cele 12.328 de ore neprogramate. În unitățile amintite, ca și la întreprinderea de mecanică fină Sinaia, ori la întreprinderea mecanică Muscel, nu s-a manifestat însă un interes constant, nu s-au întreprins acțiuni perseverente pentru contractarea unor colaborări cu alte fabrici și uzine. Surprinzător îl s-a părut, de asemenea, faptul că între unitățile în care organele de control au constatat o insuficiență în cărcarea a mașinilor-unelte figurează și o întreprindere clujeană. Este vorba de întreprinderea de cazare mici și arzoare, care a folosit numai 69,3 la suta din fondul de timp disponibil la mașinile-unelte. Nu mai departe decît anul trecut devenise cunoscută și apreciată o inițiativă a Comitetului de partid al municipiului Cluj, privind coordonarea colaborării unităților din localitate cu fabricile și uzinele din jur, integral potențialul mașinilor-unelte și de a asigura satisfacerea nevoilor de piese prelucrate pentru producția curentă. Acum, cînd se pune din nou sebită preganță imperativul folosirii depline a întregului fond de

— Au existat dificultăți în asigurarea forței de muncă necesare generalizării schimbului II, introducerii și extinderii schimbului III în sectoarele prelucătoare din întreprinderi? — Aș spune, mai degrabă, că unele unități s-au ocupat insuficient de pregătirea muncitorilor calificați necesari organizării lucrului în trei schimburi. Un asemenea caz a fost semnalat la întreprinderea de ventilație București, care, desi are nevoie urgentă de 162 muncitori pentru mașinile-unelte, a angajat în trei luni numai 2 muncitori. La fel, „Metaloglobus” din Capitală a scolarizat în trimestrul II numai 5 muncitori, cu toate că atelierele prelucrătoare duc lipsă de mult mai

— Cum poate fi caracterizată grîna pe care conducerea unităților controlează o manifestare pentru întreprinderea și repararea mașinilor-unelte, pentru funcționarea acestora fără întreruperi nejustificate? — În multe întreprinderi, mașinile-unelte sînt întreținute și reparate în vreme și în mod corespunzător. S-au constatat însă și multe cazuri nedorite. În unele întreprinderi, opririle accidentale destul de numeroase — ce au apărut ca urmare a modului defectuos în care s-au executat operațiile de întreținere și reparare a utilităților — au

ÎN CÎTE SCHIMBURI LUCREAZĂ MAȘINILE-UNELTE?

Ce concluzii se desprind dintr-un control efectuat în 50 de întreprinderi industriale

— Succint, care sînt concluziile ce rezultă din controalele efectuate? — Cert este că în multe întreprinderi trebuie revizuite condițiile de muncă, organizatorice, se impune realizarea programelor de măsuri privind generalizarea schimbului II și extinderea schimbului III. De asemenea, comitetele oamenilor muncii, în virtutea atribuțiilor pe care le au, sînt datorate să facă o regulată analiză a modului cum se desfășoară aceste programe de măsuri — în special în ce privește asigurarea cu forță de muncă. Cu toată claritatea și răspunderea acțiunilor ce se întreprind ca să se înțeleagă că folosirea în întregime a potențialului productiv al mașinilor-unelte este o cerință economică de mare și stringentă actualitate, care condiționează realizarea sarcinilor de plan pe acest an. În marea majoritate a întreprinderilor, necesitățile de piese prelucrate pot fi asigurate cu dotarea existentă; bineînțeles, dacă se iau măsuri pentru înălțarea la nivelul capacității reale a mașinilor-unelte de care dispun, pentru perfecționarea continuă a tehnologiilor de prelucrare, pentru folosirea lor rațională în toate cele trei schimburi!

— Cum poate fi caracterizată grîna pe care conducerea unităților controlează o manifestare pentru întreprinderea și repararea mașinilor-unelte, pentru funcționarea acestora fără întreruperi nejustificate? — În multe întreprinderi, mașinile-unelte sînt întreținute și reparate în vreme și în mod corespunzător. S-au constatat însă și multe cazuri nedorite. În unele întreprinderi, opririle accidentale destul de numeroase — ce au apărut ca urmare a modului defectuos în care s-au executat operațiile de întreținere și reparare a utilităților — au

— Cum poate fi caracterizată grîna pe care conducerea unităților controlează o manifestare pentru întreprinderea și repararea mașinilor-unelte, pentru funcționarea acestora fără întreruperi nejustificate? — În multe întreprinderi, mașinile-unelte sînt întreținute și reparate în vreme și în mod corespunzător. S-au constatat însă și multe cazuri nedorite. În unele întreprinderi, opririle accidentale destul de numeroase — ce au apărut ca urmare a modului defectuos în care s-au executat operațiile de întreținere și reparare a utilităților — au

— Cum poate fi caracterizată grîna pe care conducerea unităților controlează o manifestare pentru întreprinderea și repararea mașinilor-unelte, pentru funcționarea acestora fără întreruperi nejustificate? — În multe întreprinderi, mașinile-unelte sînt întreținute și reparate în vreme și în mod corespunzător. S-au constatat însă și multe cazuri nedorite. În unele întreprinderi, opririle accidentale destul de numeroase — ce au apărut ca urmare a modului defectuos în care s-au executat operațiile de întreținere și reparare a utilităților — au

FOTOCRONICA „SCIINTEII”

LA FABRICA DE CONFECȚII BOTOȘANI

Importante economii de materii prime

Un obiectiv major în îndeplinirea sarcinilor asumate de colectivul fabricii de confecții din Botoșani — de a înălța semnificativ valorificarea cupoanelor în executarea ulterioară a confecțiilor pentru copii, folosirea la maximum a cupoanelor de span, revizuirea normelor de consum etc. Ca rezultat al preocupărilor constante ale colectivului de muncă al fabricii, aici s-au economisit, pe primele 8 luni, 16.000 mp stofe și țesături în fabricarea confecțiilor. Din materia primă economisită s-au executat suplimentar 4.000 perechi pantaloni și 5.000 cămăși, confecții de bună calitate și cu desfacere asigurată, în valoare de peste 1.100.000 lei. S-au

economisit, de asemenea, marea cantitate de re (înserți pentru cămăși). Cele mai bune rezultate în economisirea materiei prime și materialelor auxiliare le-au înregistrat Dumitru Gîrădă, Gheorghe Nica, Vasile Frunză, șablonieri, Maria Mîrșaru și Eugenia Irim, spaniste, Dumitru Dănilă, Aurel Măcănășu, normator de consum, și mulți alții, care, după cum ne informează inginerul Ștefan Pasăre, directorul fabricii de confecții, se întrec cu pasiune în realizarea cincinalului în 40 de luni.

Nicolae ZAMFIRESCU
correspondentul „Sciintei”

Combină C 12 „Gloria” înaintea în lanul de floarea-soarelui și, în scurtă vreme, recolta ajunge în magazii. Aspect surprins pe terenurile cooperative agricole Slobozia Nouă, județul Ialomița

Foto: N. Buiică

Trei imagini de la panoul de onoare

Colectivul întreprinderii de mașini unelte și agregate București realizează produse cu multiple calități tehnice, competitive pe piața internațională. Ca atare, mașinile-unelte fabricate aici sînt exportate în numeroase țări, iar prezența lor la expozițiile și tirgurile internaționale trezește un viu interes din partea specialiștilor.

Vă prezentăm pe cîiva din numeroșii muncitori ai acestui harnic colectiv. În prima imagine, rectificatorul Zlotea Stoica explică venicului Nădejde Gheorghe cum se face reglarea unei buce. Maistrul Boloanca Alexandru, împreună cu șeful de echipă Simion Mihail, în cadrul atelierului carusel, prezintă în imaginea din mijloc, execută cu precizie măsurarea unui ax de la strungul orizontal. În fotografia nr. 3, Duță Ștefan, frezoz de înaltă calificare, este unul din oamenii cei mai vîrstnici din cadrul secției roi dirijate. El execută polizarea unor piese de precizie micrometrică.

Fotoliste: M. Andreescu

O LUNĂ CU REZULTATE RECORD

Luna august a constituit pentru colectivele de constructori de pe platforma Combinatului siderurgic de la Galați o lună „de vîră”. Răspunzînd chemării secretarului general al partidului, ei și-au mobilizat toate forțele și mijloacele în vederea accelerării ritmului de execuție, realizării la timp sau devansării ter-

menelor de finalizare a obiectivelor productive. Muncind în ritm intens, colaborînd în mod fructuos cu echipele ale beneficiarilor, constructorii și montorii au reușit, în cursul lunii august, să-și depășească planul de investiții cu 40 milioane lei față de media lunară a primelor 7 luni din acest an.

„SUCCES ÎN NOUL AN ȘCOLAR!“

leri, într-o atmosferă de entuziasm și răspundere, și-au deschis porțile școlile de toate gradele

Telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu

În telegrama cadrelor didactice și studenților de la Institutul pedagogic și Institutul de subingineri din Pitești se spune, între altele: „Hotărârea P.C.R. și P.C.R. din țară, care a avut în vedere dezvoltarea și perfecționarea învățământului și mesajul pe care dumneaavoastră l-ați adresat cu prilejul deschiderii noului an de învățământ constituie un program mobilizator, concret, de luptă, creează cadrul și condițiile necesare ca școala românească să facă pași importanți în afirmarea sa ca principala sursă de cultură și educație. Sintem hotărâți ca în acest an să ridicăm pe o treaptă calitativă superioară conținutul activității noastre, să obținem noi succese în înfrângerea învățământului cu cercețarii, cu producția, pentru a da țării specialiști bine pregătiți, dornici să-și pună în aplicare cunoștințele și entuziasmul lor, să crească nivelul de viață material și spiritual al poporului român.“

„Legarea strânsă a învățământului de cercetare și producție, formarea unor specialiști cu larg orizont, capabili să creeze, să străpungă căminul științei și tehnicii și să fie în același timp fii devotați ai patriei și ai poporului său și vor rămâne sarcinile noastre de capăt!“ — se scrie în telegrama adresată de cadrele didactice și elevii de la Centrul școlar de chimie din Piața Neamului.

„Pentru tot ceea ce ați făcut pentru noi, pentru condițiile create nouă astăzi și asigurarea, iubite tovarășe secretar general, că noi, profesori și elevi din liceul „George Coșbuc“ din București, alături de întregul tineret al patriei noastre, vom munci cu abnegație și toată dăruirea pentru înfrângerea politicii partidului și statului nostru, ne angajăm cu toate eforturile noastre în munca de pregătire temeinică pentru viață, pentru a deveni oameni cu înaltă tinută etică și morală, cu o concepție înaltă despre lume și viață, cu un larg orizont cultural, devotați cauzelor partidului și poporului nostru.“

În telegrama adresată de Grupul școlar al întreprinderii „Valer“ din Capitală se arată: „În centrul atenției colectivei noastre vor sta ridicarea calitativă a procesului de învățământ, perfecționarea conținutului și sporirea eficienței metodelor active de predare, de integrare organică a elevilor în procesul de producție, astfel încât absolvenții școlii să poată deprimări practice, temeinice în specialitate.“

„Într-o telegramă trimisă de Școala Militară de Ofițeri a Ministerului de Interne se arată, între altele: „Ne angajăm, în fața partidului, a dumneaavoastră, mult stimat tovarăș Nicolae Ceaușescu, să depunem eforturi sporite în vederea îmbunătățirii conținutului și eficienței întregii

noastre activități, pentru a da patriei ofițeri de securitate și miliție profund atașați partidului și poporului, cu o înaltă responsabilitate și discernământ politic, capabili să îndeplinească cu cinste, abnegație și spirit de înaltă nobilitate misiuni încredințate de partid — apărarea securității statului, a proprietății socialiste și personale a cetățenilor, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanei, a ordinii și liniștii publice.“

„Noi, dascăli, români și maghiari, de la Liceul de cultură generală din comuna Miercurea Nirajului județul Mureș, alături de cadrele didactice de pe întregul cuprins al patriei, vă asigurăm, mult stimat tovarăș Nicolae Ceaușescu, că nu vom renunța la nici un efort, că vom munci cu pasiune și dăruire pentru educarea elevilor noștri în spiritul frăției și al dragostei față de muncă, pentru realizarea vastului program elaborat de plenum C.C. al P.C.R.“

În telegrama trimisă de Liceul nr. 21 cu limba de predare germană din București se arată, între altele: „Cu acest prilej vă cutărim să adresăm calde mulțumiri pentru deprețurile de care se bucură naționalitatea germană în Republica Socialistă România, pentru noul înalt în care ne vom desfășura din acest an școlară activitatea, pentru condițiile minunate create elevilor noștri de a învăța și înseși cunoștințele la nivelul cerințelor impuse de etapa actuală de dezvoltare a României socialiste.“

Cadrele didactice și elevii de la Grupul școlar „23 August“ și Liceul Industrial pentru construcții de mașini nr. 1 București arată în telegrama lor: „Cu deosebită mândrie ne amintim de vizita de lucru făcută de dumneaavoastră în școala noastră în septembrie 1971, vizită care a constituit un impuls în activitatea noastră pe linia modernizării procesului de învățământ, a legării lui de practică, de nevoile economiei noastre. În noul an școlar ne-am propus să realizăm cu elevii reperi și subansambluri din planul de producție al uzinei „23 August“ în valoare de 120.000 lei și numeroase produse pentru autoindustria școlii. Ne angajăm să realizăm un învățământ modern, pentru a da țării nu numai specialiști cu înaltă calificare, dar și cetățeni cu înalte calități morale.“

„Pentru a spori contribuția liceului nostru la pregătirea cadrelor necesare dezvoltării economice și sociale a patriei, la înfrângerea programului constructivității societății multilaterale dezvoltate, cadrele didactice se angajează să-și dedice toată energia și competența aplicării metodei hotărârii Plenerului C.C. al P.C.R. din iunie a.c.“ — se scrie în telegrama trimisă de Liceul „Tudor Vladimirescu“ din Tg. Jiu.

Prima sunet de clopoțel al anului de învățământ 1973-1974 s-a făcut, ieri dimineață, auzit pe întreg cuprinsul țării, în centrele universitare, ca și în toate școlile de cultură generală. Clasele și amfiteatrele au răsunat din nou momente emoționante, sărbătorești.

La festivitatea care a avut loc la Universitatea București a fost prezent tovarășul Paul Niculescu-Mizil, vicepreședintele al Consiliului de Miniștri, ministrul educației și învățământului. Aici, ca și în toate centrele universitare, în prezența primilor secretari și secretari ai cursurilor județene și municipale ale P.C.R., al unor mari întreprinderi industriale și instituții de cercetare, momentul inaugural a dobândit o solemnitate aparte. În cuvintele rostite cu acest prilej, cadre didactice, studenți, elevi au evocat cu adâncă mândrie Mesajul adresat cu acest prilej de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, au vorbit despre succesele înregistrate în activitatea de până acum; dar, mai ales, au arătat ceea ce este de făcut, ce eforturi trebuie depuse în continuare pentru ca prin contribuția sporită a organizațiilor de partid și de tineret, prin muncă nobilă a tuturor cadrelor didactice, învățământul românesc să dea societății constructori buni și pricepuți pe care edificarea unei vieți tot mai îmbelsugate o pretinde.

În încheierea audierilor festive, ca prezentări a adresat Comitetul Central tovarășului Nicolae Ceaușescu, telegrama.

Prezentăm în reportajul de față doar câteva momente surprinse ieri în câteva instituții de învățământ.

„Ora 8 dimineață. În sunetele imnului „Trei culori“, însoțit de pionieri și școlari, pe cântărilor din curtea Școlii generale nr. 5 din București este înălțat drapelul tricolor al patriei. Răsună cu volosie deviza plinerăscă: „Tot înainte!“ Tot astfel, pretutindeni, în fiecare școală generală din orașele și satele patriei, ceremonialul plineresc deschide festiv cursurile anului școlar 1973-1974, în prezența profesorilor, părinților, reprezentanților întreprinderilor tutelare. Apoi, pentru fiecare dintre cei mai mici școlari — peste 400.000 de elevi din clasa I — o atenție în plus din partea „dumetărilor“, o floare, un cuvânt de bun venit, un sfat la început de drum.“

„La liceul bucureștean „Nicolae Bălcescu“, cinstea de a înălța drapelul tricolor al patriei revine elevilor din detașamentele de pregătire pentru apărarea patriei. La adunarea festivă sînt prezenți și mulți dintre absolvenții promoției 1973. 80 la sută dintre ei sînt acum studenți. Împreună cu ei, cu sfîșit și justificată emoție, pășesc în școala cei 150 de elevi din anul I.“

„La Cluj, premieră școlară absolută: și-a deschis pentru prima dată porțile un nou liceu de specialitate — liceul de căi ferate. De altfel, pen-

tru mulți elevi din școli generale, licee și școli profesionale, prima zi de cursuri a coincis cu inaugurarea unor noi săli de clasă, laboratoare, ateliere. La Birsăști, județul Vrancea, s-a inaugurat o școală cu 8 săli de clasă, două laboratoare, un atelier și o sală de lectură. În Capitală, 11 școli noi, cu 200 săli de clasă, și-au primit ospitalitatea noului „proprietar“ din cartierul Drumul Taberei, Bercei, Militari și 3.000 de elevi din județul Gorj au pășit ieri în școli construite în această vară. Alături de ei, 123 de tineri profesori au fost prezenți la prima lor lecție.

Ora 10. Acordurile imnului „Gaudemus“ răsună solemn în marea sală a Academiei de studii economice, vestind tuturor celor aproape 12.000 de studenți înscriși la cursurile de zi, seară și fără frecvență startul în marea întrecere. Intensitatea prezentului sărbătorește sportiv și mai mult prin faptul că academia dinstește în chiar aceste zile șase decenii de înființare, iar nobilitatea asemenei prestații-activități este înaltă deosebită. În bilanțul realizărilor obținute (peste 10 milioane lei rezultate numai în 1972-1973 din contractele încheiate cu producția), citim în fermitatea și curajul cu care cea mai mare instituție românească de învățământ superior economic s-a angajat să-și reevalueze instrumentele de instruire și educare a studenților.

Într-o altă mare instituție de învățământ superior, la Politehnica din București, deschiderea noului an de învățământ a prilejului implicit o trecere revizivă a prezentei vieți efectuate. Iar cifrele amintite cu acest prilej marchează de pe acum sporuri spectaculoase: au fost conștientizate și realizate în activitatea din cadre didactice și specialiști din producție, cu plan concret de activitate; numărul laboratoarelor în întreprinderi în care își vor desfășura activitatea studenții va crește în acest an universitar cu peste 80 la sută; proiectele de an și de diplomă au fost astfel formulate încât, într-o proporție variind între 50 și 80 la sută, ele să aprofundeze temele date de întreprinderi.

La Tg. Mureș, inaugurarea unui nou an de învățământ superior la Institutul de medicină și farmacie a coincis cu inaugurarea noului aparat de aparataje tehnico-medicale de cea mai înaltă tehnică — televizor cu circuit integrat, interfon automat, multimedie electronică. Cei 13.000 de studenți, cursuri de zi, din Cluj au pășit în bibliotecile peste 1.000 titluri de manuale și cursuri, ceea ce va spori posibilitatea ca în noul an universitar cele 11 instituții de învățământ să poată fi aprofundate printr-un studiu individual temeinic și cuprinzător. În timp ce la Timișoara festivitatea de inaugurare a anului 1973-1974 a avut marele implicit darea în folosință a unor noi spații universitare: o nouă stațiune didactică și experimentală pentru studenții Institutului agronomic, un modern atelier-școală și de proiectare și o stație pilot cu program de microproducție pentru studenții facultăților de construcții și chimie industrială. Încă 33 săli de cursuri și seminare, adăugate celor existente prin terminarea lucrărilor de extindere a clădirii centrale a Universității craiovene, un nou laborator integrat de ergonomie, precum și 5 săli de cursuri și seminare, amenajate pe platforma de la „Electroputere“, au îmbogățit zestrea învățământului superior din Craiova.

„Sînt câteva secvențe surprinse pe viu la acest început de an școlar. Multiplicându-le la scara întregii țări, așa cum s-au desfășurat în miile de școli generale și profesionale, în liceele teoretice și de specialitate, în cele aproape 50 de instituții de învățământ superior din cele 19 centre universitare, vom avea adevărate dimensiuni a elanului tineresc, a semnificației evenimentului. La Baia Mare și Constănța, la Iași și Timișoara, în toate orașele, comunele și satele, elevii și cadrele didactice au tinut să intimpine noul an de învățământ cu același entuziasm, cu evaluarea responsabilă a sarcinilor ce revin fiecăruia. Anul școlar a început. Succes!“

GHEORGHE LAZĂR

Eminent cărturar patriot, ctitor al școlii românești

La împlinirea a 150 de ani de la moartea lui Gheorghe Lazăr se cuvine să evocăm, în spiritul tradițiilor poporului nostru de omagiere a luișilor înaintași, figura luminoasă a acestui eminent cărturar patriot. Într-o vreme cînd cultura era un apasul nămol al celor avuți, iar limbi culte erau scoțite de cloșă stăpînitore și bisericile doar greacă și slavonă, el a făcut altfel de mare pentru dezvoltarea limbii naționale și pentru răspîndirea culturii în popor întreg, pe bună dreptate, avea să fie caracterizat de N. Iorga „cel dintîi învățător de ideal național“.

Născut la 5 iunie 1779 în satul Avrig, în casa unui țărăn sîrac, a urmat școala primară în satul natal, iar studiile secundare le-a făcut la Cluj și Sibiu. În 1806, primind o burză din partea episcopului din Sibiu, pleacă la Viena, unde, paralel cu studiile teologice, urmează cu multă sîrguință cursuri de științe fizico-matematice, inginerie, filozofie, economie, drept, geografie. La 32 de ani se însoțea la Sibiu, primind un post de profesor la seminarul ortodox de pe lângă episcopie și funcția de arhidiacon Candidin la scaunul episcopal al Banatului, este respins ca fiind „îndiferent față de religie“. Intrat în conflict cu autoritățile bisericilor, priornit de administrația habșburgică pentru că își exprimase admirația față de ideile progresiste, antifeudale, care circulau în Europa, Gh. Lazăr se vede nevoit să părăsească loculul natal. Toșposind în capitala Țării Românești în 1816, „profesorul“, dar mai ales „geometru“, atrage curînd atenția unor mari boieri, între care eșorii școlilor — mînteni, interesați. În primul rînd, ca filii lor să învețe ingineria hotărnică: „ingineri veni noi dascăle, ca să ne măsoare moștile și de inginerie apucește să înveți“. Făcîndur de peste mînti, atent și el la introducerea unui învățământ pozitiv, merită să fie amintit că în anul 1817 a înființat la Cluj o școală de învățămînt, aducînd cu sine suflul nou, imprimat de scrierile istorice și filologice ale exponenților Școlii ardelenice.

Cînd în anul 1818 divanul domnesc, determinat de boierii care sprijineau acțiunea lui Lazăr, a hotărît introducerea limbii române în școlile superioare românești. Gh. Lazăr s-a adresat tinerimii printr-o entuziastă „instigare“, vestindu-i marea eveniment, și anume că se înființează

„o școală mai de treabă, o Academie cu știință chiar în limba mamei sale“. El întrezărește că acoasta va aduce o „epohie nouă“ și cheamă pe tineri la „întîmplarea strălucitoare“, la „amuzel înfloririi“, „pe toți“ din toate părțile și „de toată starea“, ceea ce arată caracterul larg de masă, pe care avea să-l dea nouului învățămînt.

Așa a luat ființă școala din chiliile mănăstirii Sf. Sava. În programul școlii figurau intr-o proporție precumpănitoare disciplinele pozitive — „aritmética, cu toate părțile ei“, „geometria teoretică, trigonometria, algebra“, „gheodezia sau înțineria (ingineria) cîmpului, cu economia și arhitectura“, „geografia globului pămîntului“.

Dar dascălul Lazăr, cum își amintea unul dintre foștii lui școlari, căuta ca în afară de cunoștințele de matematică și aritmetică să trezească plăcerea pentru învățarea limbii române și să însușească sentimentul național. El le vorbea elevilor despre trecutul glorios al strămoșilor, evocînd numele lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Vlad Ţepeș și Mihai Viteazul, care au condus poporul în grele bătălii pentru eliberarea de sub dominația otomană. După două secole și ceva de la marea unire săvîrșită de Mihai Viteazul, cel dintîi care a evocat-o a fost dascălul ardelen Gheorghe Lazăr din Avrig, la școala de la Sf. Sava din București. În plus, îmbogățea galeria vitezilor voinice cu numele Văcăreștilor, al lui Petru Maior și Gheorghe Sînel, care s-au străduit să dea avînt limbii și culturii române.

Feciorul de țărăn sîrac din Avrig le vorbea elevilor săi și despre țara jaleată a clasei „proștite“ din care el își trăgea originea, despre țărani care trăiau „în vizuinele și bordelle cele mai proaste și înecutate...upii, gol, amărîț și aserămănit de dolozărele, de tot eștuz în prăpăstie“, strigînd protestatar: „Ajungă lacrimile patriei, ajungă jugul roabei!“ Toate acestea au ridicat boierimea, în general, și înaltul cler împotriva școlii lui Lazăr. Dar opoziția lor inverșunată, aceste „lătrări turbate“ ale reacțiunii n-au putut să oprească razele de lumină care au pornit din școala lui Lazăr. Un contemporan notează că au venit la școala de la Sf. Sava „multime de ucenici, și de pe afară și din școlile grecești“, care

apoi „au ieșit desăvîrșii înțineri și filozofi“, cum nu țesărea și-a tuncii din școlile grecești „care cu mîntă cheulială a țării se tineau“.

Dar Gheorghe Lazăr nu și-a manifestat ideile și sentimentele de care era înfuzat numai în fața școliarilor săi. El le-a dovedit o dată mai mult cu prilejul mișcării revoluționare din 1821. A salutat cu entuziasm înpreună cu tot tineretul bucureștean intrarea în Capitală, în ziua de 21 martie 1821, a lui Tudor Vladimirescu, cel care cu două luni în urmă chemase poporul de pe plaiurile oltenice la luptă, făgăduindu-i „abobzenie de sub apunerea turcilor și a boierilor“. Cînd, în urma apeliurilor disperate ale boierilor „cître altian, trupe țărăști au trecut Dunărea pentru a înăbuși răscala, Lazăr era zilnic lîngă Tudor la Cotroceni să-i dea sfaturi cum să-și întărească înabura pentru rezistență, cum să regleze rîul celor cîteva mînti din tabără. Înăbușirea răscălarului lor. După cum relatea Petruche Poenaru „elevii lui Lazăr văzînd cu durere școala lor închisă și pe învățătorul lor alungat de la altarul templului ce el deșearea pentru luminarea poporului român“. Profund îndurerat că nu i s-a îngăduit să-și redeschidă școala și pe gol boivar, Gh. Lazăr a luat din nou drumul Avrigului, unde avea să străjăască curînd zăbucimul, mînd la 17 septembrie 1823, în vîrstă de numai 44 de ani.

Plecarea lui Lazăr din București nu a însemnat lichidarea acțiunii lui. Omul fusese înfrînt, dar lupta sa nu se sfîșise, pentru că era în concordanță cu logicele procesului de năzuințe societății românești. Semnele aruncate de el aveau să redescăie bogat în deceniile următoare, în pregătirea tot mai vie a conștiinței naționale. În înfrîntarea limbii și culturii românești, în dezvoltarea vigorosă a mișcării de eliberare socială și națională. Ideaurile căroră lăstrăză cărta le-a închinat întrușa operă au fost împlinite și considerabil depășite prin cuceririle socialismului.

Conf. univ. Gh. Georgescu-BUZAU

Cea de-a șasea ediție a Festivalului internațional „George Enescu“

Georges Prêtre și Valentin Gheorghiu — în compania filarmonicii și „Collegium Aureum“ și „Solistii din Sofia“

Pentru a face portretul unui artist ca Prêtre, nu este suficient să-l urmărești dirijînd la concert. În contact cu publicul, Prêtre ascultă muzica, se lasă furat de muzică. Are o plastică a gesturilor impresionantă, subliniază clopotul, sensurile fiecărei pagini. Este un dirijor plin de dinamism, cu un puternic temperament, Simfonia I de Mahler a apărut foarte concentrată, fără momente statice. Este și muzicantul simfoniei, în special acea parte a III-a, testată în tonuri grozavii, s-a conturat cu un aer solemn, maelstrom, evîntîndu-se lungimile.

Dirijînd Simfonia I de Mahler, Prêtre a urmasit și a transmis toată nestăruirea, tensiunea partiturii. Dacă nu l-am fi văzut și la repetiție am fi rămas cu imaginea unui dirijor-poet, plin de temperament. În studiul a acestei lucrări, Prêtre nu s-a arătat însă ca muzic-

ianul furat de muzică, ci ca un dirijor exigent, a aproape dur, cerînd ca de altfel să se realizeze o precizie, cerînd să fie respectate cu rigoare fiecare indicație; s-a arătat un dirijor lucid, care pretinde să se răspundă la înaltul său profesionalism print-un înalt profesionalism.

Ieri seară, în concertul filarmonicii dirijat de Georges Prêtre, l-am văzut aplauda de Valentin Gheorghiu. Am reconstituit Concertul pentru pian și orchestră în la minor de Schumann, cu un plus de interes, Valentin Gheorghiu, cu înțelepciune, cu înțelegerea și subliniat fantezia paginilor Concertului de Schumann, asemănătoare unui film în care secvențele pline de lumină alternează cu cele melancolice, triste, sumbre. Valentin Gheorghiu a știut să reliefeze dramaticismul lucrării, fără patetism, dînd elegant și vibrație sufletului romantic.

Smaranda OTEANU

sub denumirea de „SO-LEISTI DIN SOFIA“. În cei 11 ani de existență a parcurs un reperoriu impresionant ca varietate a stiurilor, a repocilor.

Chiar programul actual, dîmnică dimineață la Ateneu demonstră acest lucru. Soliștii bulgari, dirijați de Vasil Kazandliev, au cântat cu dezinvoluntă, cu precizie, sonoritatea ansamblului s-a dovedit viucuroasă, construcția lucrărilor cotelor, bine glîndită. Dacă în compozițiile de Rameau și Haydn rigorile stilului au înnus măsură în ton și în dozajul nuanțelor, viziunile fugitive și Sarcasmul lui Prokofiev au oferit ocazia de a se desfășura o paleză coloristică mai bogată. Imaginile de o preznanță deosebită ale muzicii s-au concretizat în contraste violente, în treceri spectaculoase de la transparenta la structuri foarte dense. De la statură muzicală la adevărată virtuteți sonore. Au fost poate piesele cele mai realizate din concert. Sonata în Sol major de Rossini a căpătat, pe lîngă verva caracteristică maestrului italian, și o nuanță de lirism romantic.

Soliștii din „Sofia“ ne-au dăruit cu generozitate muzică de înaltă calitate.

Oliga GRIGORESCU

Salon județean de artă plastică

DROBETA TURNU-SEVERIN (Correspondent „Scinteia“, Virgil Tătaru). — În sala de expoziții a Casei municipale de cultură Drobeta Turnu-Severin a avut loc vineri seara, în ziua de deschidere a Salonului județean de artă plastică și sculptură. Tinerii pictori și sculptori Ilie Muculoni, Ion Mercea, Ion Făbrea, Micu Marian, Bredek Ion, Gheorghe Pogan, Stefan Barath și Stefan Călarășanu expun 50 de lucrări inspirate din viața și activitatea creatoare a celor care trăiesc pe aceste meleaguri.

CU PRILEJUL ÎMPLINIRII A TREI SUTE DE ANI DE LA NĂȘTEREA LUI DIMITRIE CANTEMIR

Printre numeroasele acțiuni organizate în țara noastră pentru sărbătorirea a trei sute de ani de la nașterea marelui cărturar român Dimitrie Cantemir — aniversare înscrisă în calendarul UNESCO pe anul 1973 — figurează deschiderea, începînd cu această lună, în numeroase localități a unor expoziții documentare, itinerante. Inițiate de Muzeul de Știință al Republicii Socialiste România, în colaborare cu comitetele județene de cultură și educație socialistă din județele Teleorman, Dimbovita, Prahova, Argeș și Ilfov, expozițiile cuprind fotografii după documente originale înfățișînd aspecte deosebite din viața și vîntatea lui Dimitrie Cantemir.

După cum am fost informați, la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România se desfășoară în lucru o expoziție documentară dedicată lui Dimitrie Cantemir care va fi deschisă în acest important așezămint de cultură.

(Așerpres)

MEMENTO

● Astăzi, ultima zi a celei de-a șasea ediții a Festivalului internațional „George Enescu“, la ora 20, la Sala mare a palatului, Orchestra simfonică a Radioteleviziunii Române prezintă, sub bagheta lui Ioșif Conta, concertul de închidere. Soliștii Yehudi Menuhin. ● La ora 17, la Ateneu român poate fi ascultat cvartetul de coarde din Tokio. În program lucrări de Haydn, Schubert, Mozart.

ROMÂNIA-FILM prezintă pe Dean Martin și Rock Hudson în filmul american „Cu cărțile pe față“ Regia: George Seaton

PROGRAMUL I

9.00 Telescoala ● Pagini din istoria patriei: „Mai bogat decît Prâm“ ● Bucureștenii ● Itinerar geografic ● Piața Crăului; ● Printre pelli-
10.00 Telex.
10.05 Revista literar-artistică TV. Scriitorul — reporter al clipel.
10.45 Publicitate. ● „Bumbarsa“ — 10.50 Film artistic: „Bumbarsa“ — o producție pentru televiziune realizată de studioul cinematografic „Alexandru Doinalek“ după motivele unei povestiri de Arkad Galdar. Regia: Nikolai Raseev și Arkadi Narotki. În distribuție: Valer Zolotuhin, D. Smirnov, H. Dimitrieva. Premieră pe lara. Seria I.
12.00 Telex.
12.30 Curs de limba germană. Secanțiale (X).
18.00 Telex.
18.05 Cum vorbim ● Greseli de pronunțare (anchetă). ● Comentariu lingvistic de conf. dr. Teodor Hristea ● Actualectura editoria lingvistică ● „Dimitrie Cantemir“ de Ștefan Glouș. Prezință acad. Alex. Graur ● Cum e corect? — de dr. M. Mihăescu.
18.20 Publicitate.
18.35 Muzică populară băntănească cu Viorica Ghercea-Crivac și M. Belmăușă.

PROGRAMUL II

20.00 Film serial: „Daktari“, răspunde bucureștenilor.
20.45 Teatrul scurt: „Poveste studentescă“ de Mihail Sorbul. În distribuție: Florin Șcheiță, Ștefan Glouș, Andra Caropoi, Ovidiu Moldovan.
21.00 Documentar: „Dimitrie Cantemir“ de Ștefan Glouș.
21.10 Reporteri noștri peste hotare. ● Călător pe Tropicul Răcii.
21.30 Telex.
21.35 Roman folcloric ● „Vînătorul“ ● „Epacodul III“.
21.55 Muzică ușoară ● Mielka Hirota.

La o săptămână după răsturnarea prin forță a guvernului legal

AZI ÎNCEPE LA GENEVA

FAZA A DOUA A CONFERINȚEI PENTRU SECURITATE ȘI COOPERARE ÎN EUROPA

La Geneva începe astăzi faza a doua a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Reprezentanții celor 35 de state participante se întâlnesc pentru a continua dialogul început la Helsinki, în luna iulie, cu ocazia întâlnirii ministrilor de externe, în prima fază, și a elaborării textelor hotărârilor finale ale conferinței. Documentele respective vor fi apoi supuse aprobării solemne, în fața a trei a conferinței, faza finală, care, potrivit opiniei unui mare număr de țări, urmează să aibă loc la nivelul cel mai înalt.

Așa cum se știe, în cea de-a doua etapă, lucrările conferinței se desfășoară în comisii. Într-un recent într-o sesiune prealabilă, comitetul de coordonare a conferinței a stabilit organele de lucru și a soluționat diverse probleme de natură organizatorică. Potrivit celor stabilite cu acest prilej, pentru primele trei puncte ale ordinii de zi va funcționa o comisie comună în trei — pentru problemele referitoare la securitate; comisia a doua — pentru cooperarea economică, tehnico-stiințifică și în domeniul mediului înconjurător; comisia a treia — pentru cooperarea în domeniile culturii și educației, informațiilor și contactelor între oameni. Cel de-al patrulea punct înscris pe ordinea de zi — urmările conferinței — va fi examinat în Comitetul de coordonare, care este organul politic suprem în această fază. Totodată, în cadrul fiecărei comisii vor funcționa subcomisii pe grupe de probleme.

Începe, așadar, o perioadă de intensă și laborioasă activitate, având menirea ca, pe baza recomandărilor reuniunii pregătitoare și a jaloanelor prezentate de miniștrii de externe, să concretizeze căile și măsurile menite să slujească obiectivului fixat — crearea unei securități trinitice în Europa. Așa cum se știe, în concepția țării noastre această presupune instaurarea între statele participante a unor relații noi, de esență democratică, relații care să creze condițiile unei concurențe active între toate națiunile, pe baza deplină egalității în drepturi, a respectării independenței și suveranității naționale, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul.

Tara noastră, pentru care realizarea securității europene constituie o preocupare de prim plan la politiciile sale externe, și-a adus — prin normalizarea relațiilor cu diferite state ale Europei, prin dezvoltarea largă a colaborării cu toate țările, fără deosebire de sistem social-politic — o contribuție larg recunoscută și apreciată la crearea premisei pentru convocarea conferinței. De asemenea, ea s-a manifestat ca o prezentă activă în cadrul lucrărilor pregătitoare, contribuind larg recunoscută și apreciată la crearea premisei pentru convocarea conferinței. De asemenea, ea s-a manifestat ca o prezentă activă în cadrul lucrărilor pregătitoare, contribuind larg recunoscută și apreciată la crearea premisei pentru convocarea conferinței.

La Geneva începe astăzi faza a doua a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Reprezentanții celor 35 de state participante se întâlnesc pentru a continua dialogul început la Helsinki, în luna iulie, cu ocazia întâlnirii ministrilor de externe, în prima fază, și a elaborării textelor hotărârilor finale ale conferinței. Documentele respective vor fi apoi supuse aprobării solemne, în fața a trei a conferinței, faza finală, care, potrivit opiniei unui mare număr de țări, urmează să aibă loc la nivelul cel mai înalt.

Așa cum se știe, în cea de-a doua etapă, lucrările conferinței se desfășoară în comisii. Într-un recent într-o sesiune prealabilă, comitetul de coordonare a conferinței a stabilit organele de lucru și a soluționat diverse probleme de natură organizatorică. Potrivit celor stabilite cu acest prilej, pentru primele trei puncte ale ordinii de zi va funcționa o comisie comună în trei — pentru problemele referitoare la securitate; comisia a doua — pentru cooperarea economică, tehnico-stiințifică și în domeniul mediului înconjurător; comisia a treia — pentru cooperarea în domeniile culturii și educației, informațiilor și contactelor între oameni. Cel de-al patrulea punct înscris pe ordinea de zi — urmările conferinței — va fi examinat în Comitetul de coordonare, care este organul politic suprem în această fază. Totodată, în cadrul fiecărei comisii vor funcționa subcomisii pe grupe de probleme.

Începe, așadar, o perioadă de intensă și laborioasă activitate, având menirea ca, pe baza recomandărilor reuniunii pregătitoare și a jaloanelor prezentate de miniștrii de externe, să concretizeze căile și măsurile menite să slujească obiectivului fixat — crearea unei securități trinitice în Europa. Așa cum se știe, în concepția țării noastre această presupune instaurarea între statele participante a unor relații noi, de esență democratică, relații care să creze condițiile unei concurențe active între toate națiunile, pe baza deplină egalității în drepturi, a respectării independenței și suveranității naționale, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul.

Tara noastră, pentru care realizarea securității europene constituie o preocupare de prim plan la politiciile sale externe, și-a adus — prin normalizarea relațiilor cu diferite state ale Europei, prin dezvoltarea largă a colaborării cu toate țările, fără deosebire de sistem social-politic — o contribuție larg recunoscută și apreciată la crearea premisei pentru convocarea conferinței. De asemenea, ea s-a manifestat ca o prezentă activă în cadrul lucrărilor pregătitoare, contribuind larg recunoscută și apreciată la crearea premisei pentru convocarea conferinței.

- PREMISE
- PREOCUPĂRI
- OBIECTIVE

tuturor popoarelor continentului garanții că se află la adăpost de orice agresiune, colaborând între ele pe baza principiilor dreptului internațional. Afirmarea este înfățișată de acordul realizat cu privire la lista de principii menite să guverneze relațiile dintre state în Europa, principii larg recunoscute ca fiind temelia unui sistem trinitic de securitate. Revine acum conferinței, în fața a doua, sarcina de a preciza și clarifica conținutul fiecăruia din cele zece principii și, odată cu aceasta, de a elabora măsuri ferme care să asigure și să garanteze aplicarea lor în viață. De altfel, în acest sens au și fost formulate o serie de propuneri de ordin politico-juridic, economic, militar. În acest context, prezenta o deosebită însemnătate propunerea României de a se adopta un document referitor la măsurile menite să facă efectivă nerecurgerea la forță, cerință esențială pentru înfățișarea securității europene. Se așteaptă, de asemenea, ca în această fază să fie prezentate și alte propuneri, toate la un loc oferind o clară imagine asupra elaborării documentelor corespunzătoare.

Problemele militare constituie o componentă organică a securității europene — un adevărat axiomatic în cadrul lucrărilor pregătitoare și a conferinței. Fără stabilirea cursei înarmării, care reprezintă una din cauzele principale ale încercărilor. Arc, de aceea, o importanță deosebită adoptarea unor măsuri de dezangajare militară și dezarmare în Europa, ceea ce ar contribui, fără îndoială, la netezirea drumului spre demontarea generală în lume. În fața a doua, una din subcomisii se va ocupa, în mod expres de studiul

derea propunerilor existente la acest capitol.

În același timp, conferința europeană este chemată să deschidă căi largi pentru extinderea și intensificarea colaborării între state în domeniile economice și tehnico-stiințifice, precum și în domeniul cultural — o cooperare pe baza de egalitate în drepturi, fără nici un fel de restricții și discriminări; această reprezentând o solidă garanție materială a securității. Recomandările reuniunii pregătitoare oferă în acest sens o gamă variată de propuneri, a căror concretizare la viitorul negocierii, în comisii și subcomisii, va deschide largi perspective conlucrării statelor participante, în folosul fiecăruia și al progresului general.

Acceptată unanim de cele 35 de state, ideea urmării conferinței își găsește concretizarea în propunerea de a se institui un organism de consultări, cu participarea pe baza deplină egalității a tuturor statelor europene, S.U.A. și Canadei, menit să urmărească modul de desfășurare și hotărârilor și recomandărilor primei conferințe, să asigure cadrul adecvat pentru continuarea discuțiilor, schimburilor de vederi și consultărilor în probleme de interes comun, să pregătească noi întâlniri și conferințe.

Desigur, problemele ce vor trebui rezolvate în fața a doua a conferinței, de la Geneva, sunt multiple și complexe. Ele vor necesita eforturi intense pentru găsirea celor mai bune soluții, pentru armonizarea punctelor de vedere. Există însă premise favorabile: ambianța de înțelegere în care s-au desfășurat lucrările de până acum, experiența dobândită, rezultatele pozitive înregistrate. Există, de asemenea, o serie de reguli de procedură care asigură un cadru democratic desfășurării conferinței; întreprinderea regulii consensului în luarea hotărârilor, aplicarea principiului rotației în conducerea lucrărilor reprezintă o expresie a egalității depline a statelor, o garanție că măsurile ce vor fi adoptate în cadrul conferinței vor fi egale în interesul tuturor. Toate acestea îndreptăcesc să se considere că, prin respectarea regulii consensului în luarea hotărârilor, aplicarea principiului rotației în conducerea lucrărilor reprezintă o expresie a egalității depline a statelor, o garanție că măsurile ce vor fi adoptate în cadrul conferinței vor fi egale în interesul tuturor.

Prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu, România și-a exprimat hotărârea de a acționa, „în continuare, cu toată fermitatea pentru asigurarea succesului deplin al conferinței, considerând că măsurile ce vor fi adoptate în cadrul conferinței sunt de interes pentru toate statele europene, intereselor tuturor popoarelor europene, intereselor tuturor popoarelor de toate continentele”.

Un rol deosebit de important revine și de acum înainte luptei maselor populare, forțelor social-politice înaintate de pe continent pentru triumful deplin al ideilor de pace, securitate și cooperare în Europa.

Dumitru TINU

Evenimentele din Chile

La o săptămână după răsturnarea prin forță a guvernului legal

SANTIAGO DE CHILE 17 (Agerpres) — La o săptămână după lovitură de stat militară din Chile, agențiile internaționale de presă continuă să relateze despre rezistența armată a poporului chilian împotriva puciuilor. Recunoscută persistența unor „focare de rezistență” în diferite cartiere ale capitalei, seful jantei militare instaurate la putere, generalul Augusto Pinochet, a arătat că „cel care continuă să se opună noulor autorități vor fi aspu pedepsiți”.

Potrivit agențiilor de presă, rezistența cea mai puternică este opusă, ca și în zilele precedente, de muncitorii din suburbii industriale ale capitalei chilene, care au transformat unele fabrici în adevărate puncte de vedere. Există însă și subcomisii, va deschide largi perspective conlucrării statelor participante, în folosul fiecăruia și al progresului general.

Acceptată unanim de cele 35 de state, ideea urmării conferinței își găsește concretizarea în propunerea de a se institui un organism de consultări, cu participarea pe baza deplină egalității a tuturor statelor europene, S.U.A. și Canadei, menit să urmărească modul de desfășurare și hotărârilor și recomandărilor primei conferințe, să asigure cadrul adecvat pentru continuarea discuțiilor, schimburilor de vederi și consultărilor în probleme de interes comun, să pregătească noi întâlniri și conferințe.

Desigur, problemele ce vor trebui rezolvate în fața a doua a conferinței, de la Geneva, sunt multiple și complexe. Ele vor necesita eforturi intense pentru găsirea celor mai bune soluții, pentru armonizarea punctelor de vedere. Există însă premise favorabile: ambianța de înțelegere în care s-au desfășurat lucrările de până acum, experiența dobândită, rezultatele pozitive înregistrate. Există, de asemenea, o serie de reguli de procedură care asigură un cadru democratic desfășurării conferinței; întreprinderea regulii consensului în luarea hotărârilor, aplicarea principiului rotației în conducerea lucrărilor reprezintă o expresie a egalității depline a statelor, o garanție că măsurile ce vor fi adoptate în cadrul conferinței vor fi egale în interesul tuturor.

Prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu, România și-a exprimat hotărârea de a acționa, „în continuare, cu toată fermitatea pentru asigurarea succesului deplin al conferinței, considerând că măsurile ce vor fi adoptate în cadrul conferinței sunt de interes pentru toate statele europene, intereselor tuturor popoarelor europene, intereselor tuturor popoarelor de toate continentele”.

Un rol deosebit de important revine și de acum înainte luptei maselor populare, forțelor social-politice înaintate de pe continent pentru triumful deplin al ideilor de pace, securitate și cooperare în Europa.

lui militar, generalul Oscar Bonilla, a recunoscut că numărul celor arestați după lovitură de stat depășește 4000 și că printre aceștia „pot fi multe persoane nevinovate”. Pe de altă parte, într-un interviu acordat unui post de radio din Bogota, colonelul Rigoberto Rubio, secretar general al armatei, a recunoscut că au avut loc execuții. În țară au fost create comisii de război și curți marțiale pentru judecarea celor care se opun noului regim.

Potrivit Agenției Inter Press Service, 25 de militanți ai Partidului comunist și-au găsit moartea în timpul atacului lansat de forțele armate împotriva sediului central al partidului.

Într-un apel adresat de ziariștii chileni în țară: „Reprezentanții generalilor face ravagii în toată țara și lovește în muncitorii din domeniul informării. Zărele și posturile de radio fidele guvernului legal al Uniunii Populare au fost închise, iar tipografiile — distruse. Sute de ziariști au fost închiși. Sintem siguri că „cine dă dintr-un contrafiș nostru ar fi fost ucis”.

Generalul Augusto Pinochet a lansat un nou apel pentru reluarea lucrului în serviciile publice, precum și în alte sectoare.

Opinia publică mondială condamnă lovitură de stat reacționară

Lovitura militară de stat din Chile continuă să provoace un larg val de proteste pe toate meridianele globului.

Frontul Unit Democrat Patriotic Coreean și alte organizații obștești din R.P.D. Coreean au dat publicității o declarație conținând o puternică condamnă cu indignare lovitură de stat militară din Chile. Peste 20.000 de persoane au participat la un miting de protest în fața sediului guvernului legitim de Unitate Populă, precum și solidaritate cu poporul chilian.

Consiliul General al Frontului Democratice și C.C. al Uniunii Tinerilor din R.P.D. din R. Albania au dat publicității declarații prin care își exprimă indignarea profundă față de lovitură de stat organizată de janta militară împotriva guvernului legitim de Unitate Populă, precum și solidaritate cu poporul chilian.

O ceremonie solemnă a avut loc la Hanoi, în memoria lui Salvador Allende, la care au participat Ton Duc Thang, președintele republicii, Le Duan, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului celor zece Muncesci din Vietnam, Truong Chinh,

membru al Biroului Politic, Fam Van Dong, membru al Biroului Politic și prim-ministru, precum și alte înalte personalități.

Lundă a convintut la o sedință a grupului parlamentar al Ligii populare, primul ministru al Republicii Bangladesh, Mujibur Rahman, și-a exprimat sentimentul de profundă indignare în legătură cu moartea președintelui Salvador Allende.

La Liège a avut loc duminică o reuniune la care au participat delegații din partea a cinci comitete internaționale de sprijinire a poporului chilian, reprezentând Belgia, Franța, Olanda, Suedia și Republica Federală Germania. În cadrul reuniunii au fost creat un Colectiv european de coordonare pentru sprijinul poporului chilian.

La chemarea Partidului comunist, a Partidului socialist și a Mișcării radicalelor de stânga, precum și a celor mai mari centrale sindicale din Franța, la 17 septembrie, a avut loc o grevă generală de o oră în semn de protest împotriva loviturii de stat din Chile.

ULTIMELE ORE ALE PREȘEDINTELUI ALLENDE

O relatare a agenției Inter Press Service

Correspondentul agenției Inter Press Service la Santiago de Chile, Carlos Rada, transmite o relatare despre modul cum au evoluat evenimentele în ziua de 17 septembrie.

La 8,30, președintele a primit la palatul „La Moneda” un mesaj telefonic de la generalul Augusto Pinochet Ugarte, comandantul suprem al forțelor armate, care i-a cerut să se predea și a oferit dreptul de liberă trecere pentru el și pentru familia sa, precum și un avion care să-l transporte în străinătate. Răspunsul lui Allende a fost energic: „Nu trezesc nici un fir de păr din Cteva minute mai târziu a fost chemat de amiralul José Toribio Merino, seful forțelor navale. Răspunsul a fost același: „Nu mă predatez și nu voi lăsa să se întâmple nimic din ceea ce voi trăiesc în viața mea”.

La ora 10,30, președintele i-a adunat pe toți într-o sală a palatului. Președintele, cu cășca și o armă automată, a spus: „Domnilor, am declarat todeauna că nu voi lăsa de aici decet moartea”.

A cerință apăsătoare și bărbătos nelămurită să plece. Nimeni nu era însă dispus să-l asculte. În timp ce discuta, au început să se audă primele focuri de armă. Era atacul forțelor terestre.

La 11,30, președintele Allende a primit un nou mesaj din partea generalului Pinochet: „La Moneda” este bombardat, dacă nu se va preda imediat. Allende a spus celor din jur: „Cine vrea să plece,

să plece acum, până nu s-a deschis focul”. Nimeni nu a plecat.

La ora 12,00, un elicopter a survolat palatul prezidențial, într-un zbor de recunoaștere. Imediat a început bombardamentul cu două avioane „Hawker-Hunter”. Rachete, bombe și gaze lacrimogene au căzut asupra clădirii timp de o oră. Pretinzându-se izbucnau incendii.

Membrii jantei militare au continuat să-l caere lui Allende să stea de vorbă; era ora 13,05.

La un moment dat au ieșit Fernando Flores, Daniel Vergara și Osvaldo Puccio împreună cu fiul său. Cel asediat nu i-au mai văzut.

Infanteria a sosit la palat la ora 13,45. Primul lor atac s-a încheiat cu capturarea a peste 100 persoane aliate la primul atac. Restul se află la etajul al doilea. Focul din megarane, ofiterii au cerut capitularea, dând un răgaz de 10 minute. Allende a cerut printr-un mesaj să capituleze. Nu se știe dacă i s-a dat ascultare. Întrucât cel care au dorit să rămână alături de el au murit toți, și morții nu vorbesc.

Ceasta ce a urmat se știe președintele a murit, înconjurat de prieteni săi intimi, toți cu armele în mână. Dacă a ține o armă în mână înseamnă a te sinucide, este adevărat ceea ce afirmă rapoazele jantei militare. În orice caz, este cunoscut că sinucidere cu 17 gloanțe de armă automată.

(Agerpres)

Comunicat comun chino-francez

PEKIN 17 (Agerpres) — Președintele Franței, Georges Pompidou, și-a încheiat vizita oficială efectuată, între 11 și 17 septembrie, în R.P. Chineză, la invitația președintelui ad-interim R. P. Chineză, Dun Biu, și a premierului Consiliului de Stat, Ciu En-lai — transmit agențiile China Nouă și France Presse.

Premierul Ciu En-lai și președintele Georges Pompidou au avut convingeri, în cadrul cărora au procedat la un schimb prietenesc și profund dat de păreri asupra principiilor problemelor internaționale și a relațiilor chino-franceze — relevă comunicatul, menționând că această primă vizită oficială a unui șef de stat francez în China marchează un nou și important stadiu al relațiilor dintre cele două țări. Exprimându-și satisfacția față de cursul continuu, favorabil al relațiilor bilaterale, premierul chinez și seful statului francez au afirmat convingerea că dezvoltarea acestor legături este în interesul ambelor țări, constituind, în același timp, o contribuție la cauza păcii și la îmbunătățirea relațiilor internaționale.

Convorbirile — se arată în comunicatul — au fost în continuare a confirmat dorința comună de a întări prietenia și a dezvolta relațiile dintre R.P. Chineză și Franța, bazate pe adevăratele principii egalității între toate statele, mari sau mici, indiferent de sistemul lor social, respectării reciproce a suveranității și integrității teritoriale. Subliniind că

poporul fiecărei țări trebuie lăsat să-și rezolve în libertate problemele sale, fără amestec din afară, China și Franța se declară împotriva oricărei hegemonii.

În legătură cu situația din Indochina, părțile și-au exprimat satisfacția față de acordurile privind instaurarea păcii în Vietnam și Laos, semnate în cursul acestui an, menționând necesitatea ca prevederile acordurilor să fie respectate cu strictețe, iar în ceea ce privește problema cambodgiană și-au exprimat părerea că aceasta trebuie rezolvată de poporul cambodgian, fără amestec străin.

Cu privire la situația din Europa comunicatul relevă că R.P. Chineză sprijină popoarele de pe acest continent în eforturile lor de apărare a suveranității, independenței și securității și că Franța urmează o poliitică vizând destinderea, înțelegerea și cooperarea între toate popoarele continentului.

Comunicatul subliniază, pe de altă parte, că părțile se declară satisfăcute față de progresele realizate până în prezent în domeniul schimburilor economice și al legăturilor tehnico-industriale, preconizând creșterea schimburilor în domeniul tehnologic și al diferitelor sectoare industriale. Părțile au hotărât să încheie un acord maritim și să coopereze mai strâns în domeniul transporturilor aeriene.

Conducătorii celor două țări au convenit să mențină contactele personale — relevă comunicatul.

Delegația cubaneză și-a încheiat vizita în R. D. Vietnam

HANOI 17 (Agerpres) — Delegația de partid și guvernamentală cubaneză, condusă de Fidel Castro, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar al Republicii Cuba, a efectuat o vizită în zona eliberată din Vietnamul de sud.

Fidel Castro a avut contacte cu numeroși reprezentanți ai diverselor pături ale populației, cu eroii și combatanții din Vietnamul de sud. Primul ministru al Cubei, împreună cu alți oaspeți cubanezi au luat parte la un miting organizat în cinstea lor de populația provinciei Quang Tri.

vizoriu al Republicii Vietnamului de Sud informează că Fidel Castro, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba, prim-ministru al Guvernului Revoluționar al Republicii Cuba, a efectuat o vizită în zona eliberată din Vietnamul de sud.

Fidel Castro a avut contacte cu numeroși reprezentanți ai diverselor pături ale populației, cu eroii și combatanții din Vietnamul de sud. Primul ministru al Cubei, împreună cu alți oaspeți cubanezi au luat parte la un miting organizat în cinstea lor de populația provinciei Quang Tri.

Acordul de restabilire a păcii — un succes al întregului popor laotian

SAM NEUA 17 (Agerpres) — Comitetul Central al Frontului Patriotic Laotian a dat publicității un apel în care, referindu-se la conținutul protocolului anexă la Acordul de restabilire a păcii și înțelegere națională în Laos, relevă că semnarea protocolului reprezintă un nou succes al întregului popor laotian, o realizare menită să creeze condiții favorabile pentru construirea și dezvoltarea economiei naționale a țării, în conformitate cu programul politic al guvernului provizoriu de uniune națională, care urmează a fi alcătuit în viitorul apropiat.

Arătând că pentru transparența în viața a Acordului de restabilire a păcii și înțelegere națională și a protocolului anexă va trebui dusă o luptă perseverentă, apelul relevă că forțele patriotice laotiene vor continua să pună mai presus de orice interesele națiunii și ale poporului, respectând neabătut acordul de la Vientiane. În încheiere, apelul

cheamă întregul popor laotian să acționeze în spirit de înțelegere națională, să depășească disensiunile provocate de politica de intervenție a imperialismului străin, să colaboreze în opera de construire a păcii și a independenței naționale, de edificare a prosperității patriei.

Comandamentul Suprem al Armatei de Eliberare a poporului laotian a adresat tuturor cadrelor și combatanților săi un ordin prin care le cere să militeze în sprijinul celor continue în apelul C.C. al P.F.L.

Semnarea protocolului anexă la Acordul de restabilire a păcii și înțelegere națională în Laos a fost salută într-o declarație de către Partidul alianței forțelor neutraliste patriotice laotiene.

CAMBODGIA Acțiuni ofensive ale forțelor patriotice

CAMBODGIA 17 (Agerpres) — În zona orașului Kompong Cham continuă luptele între trupele lonnoliste și forțele patriotice. Acesta au respins, luni, o încercare a inamicului de a ocupa aeroportul orașului, inițiat, totodată, puternice atacuri cu rachete și artilerie asupra punctelor de rezistență lonnoliste. În același timp, patrioții au atacat garnizoanele lonnoliste din capitalele provinciale Kompong Spou și Siem Reap. De asemenea, două batalioane din imediata vecinătate a capitalei cambodgiene au trecut sub controlul patrioților, iar șoselele 1, 4 și 5 continuă să rămână inaccesibile armatei regimului lonnolist.

SOFIA Congres mondial de filozofie

SOFIA 17 — (Correspondență de la G. Amariet). Luni, 17 septembrie a.c., și-a început lucrările, în sala-nouă Zlatni Pinnoski de lângă Varna, sub patronajul președintelui Consiliului de Stat al R.P. Bulgaria, Todor Jivkov, cel de-al 15-lea Congres mondial de filozofie. Luând cuvântul în numele delegațiilor, Todor Jivkov a salutat prezența delegațiilor străine și a urat succes deplin congresului.

Acesta reuniune participă peste 2000 de delegați din 61 de țări. Delegația țării noastre este condusă de tovarășul Stefan Voicu, vicepreședinte al Academiei de științe sociale și politice, membru al C.C. al P.C.R., redactor-șef al revistei „Era socialistă”.

În timpul celor cinci zile, cit va dura congresul, vor fi prezentate peste o mie de comunicări, care vor da posibilitate participanților — reprezentanți ai filozofiei marxiste și ai altor curente filozofice — să se pronunțe asupra temei: „Știința, tehnica, omul”.

Turneul în Italia al Operei române din Cluj

ROMA 17 (Correspondență de la R. Bogdan) — Opera română din Cluj, care întreprinde un turneu în Italia, a deschis stagiunea lirică 1973 în Livoorno prezentând un spectacol cu opera „Lucia di Lammermoor” de Donizetti. La spectacol au luat parte primarul orașului Livorno, Dino Raugi, reprezentanți ai administrației orașului și provinciei, precum și un numeros public. Spectacolul s-a bucurat de un succes deosebit, principalii săi protagoniști fiind aplaudați îndelung la scena deschisă.

În ziua deschiderii stagiunii, colectivul Operei din Cluj a fost primit de primarul orașului, care a subliniat dezvoltarea continuă a tradițiilor culturale și culturale dintre Italia și România. În continuare, colectivul Operei din Cluj va prezenta spectacolele la Livorno și Lucca cu operele „Tosca”, „Boema” și „Don Carlos”.

VARȘOVIA Conferință internațională cu tema „Forme ale statului socialist”

VARȘOVIA 17 — (Correspondență de la G. Cibonau). Timp de patru zile, la Varșovia s-au desfășurat lucrările conferinței științifice internaționale cu tema „Forme ale statului socialist”. La conferință, organizată de Institutul de studii juridice al Academiei poloneze de științe, au participat oameni de știință și specialiști din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G., Ungaria și U.R.S.S. Din țara noastră au fost prezenți Sofia Popescu și Mircea Anghene, de la Institutul de cercetări juridice din București, care au prezentat comunicările: „Utile aspecte teoretice ale formelor ale statului socialist” și „Elemente noi în dezvoltarea statului socialist român”.

SUEDIA

Rezultatele alegerilor parlamentare

După numărătoarea majorității voturilor — echilibrul strins între principalele grupuri politice o Partidul de stânga — comuniștii a câștigat două mandate în plus

STOCKHOLM 17 (Agerpres) — Luni seara, după numărarea majorității buletinelor de vot, la Stockholm s-au anunțat rezultatele alegerilor generale ale Suediei. Partidul social-democrat și Partidul de stânga — comuniștii se plasează la egalitate cu partidele de opoziție, fiecare parte având cinci 173 mandate. Acesta rezultate nu includ însă aproximativ 80.000 de voturi prin corespondență, a căror numărare se va efectua până miercuri. Potrivit oficialilor însărcinați cu despusirea urnelor, situația repartizării mandatelor pentru fiecare partid este pînă acum următoarea: Partidul social-democrat — 156 de

Tirgul internațional de la Zagreb

BELGRAD 17 (Correspondență de la S. Morcovescu). După o activitate de 10 zile, Tirgul internațional de toamnă de la Zagreb și-a încheiat poartile. Tirgul a reunit exponate de 4.300 de firme din 56 de țări din Europa, Asia, Africa și America. Manifestarea a prilejuit țării participante, prezentarea unui număr de peste 300.000 de exponate, pe o suprafață de 270.000 metri pătrați, demonstrarea calităților celor mai noi produse și a stadiului dezvoltării lor industriale. Au fost înregistrate peste un milion și jumătate de vizitatori și aproximativ 100.000 de oameni de afaceri din 89 de țări ale lumii.

La ediția din acest an, România a prezentat o gamă largă de produse.

agențiile de presă transmit:

Cea de-a 16-a Conferință internațională a directorilor de navigație din țările membre

La Monumentul memorial al socialistilor Berlin-Friedrichsfelde a avut loc luni depunerea urnei lui Walter Ulbricht, membru al Biroului Politic al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al Republicii Democratice Germane, care a încheiat din viață la 81 de ani. La ceremonial au participat Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., Willi Stoph, președintele Consiliului de Miniștri, alți conducători de partid și de stat al R.D.G.

Primul secretar al C.C. al P.M.S.U., János Kádár, va face, între 25 și 28 septembrie, o vizită de prietenie în Finlanda, la invitația lui Urho Kekkonen, președintele acestei țări — informează agenția M.T.I.

Candidatul Partidului socialist, Roger Durours, devenit, în cel de-al doilea tur de scrutin al alegerilor legislative parțiale din circumscripția Mont-de-Marsan, candidatul unic al partidului de stânga a fost învingător, dobândind mandatul de deputat, începând din 1968, de reprezentant al partidului de guvernământ — Uniunea Democratilor pentru Republică.

Horticultrii din Singapore prezintă vizitatorilor zeci de varietăți de orhidee, floare care constituie o adevărată mindirie națională pentru locuitorii acestei țări și a cărei importanță economică nu este aici cunoscută de puțin neglijabilă.

Un proiect denumit „Lumina Soarelui” care prevede utilizarea energiei solare în economie a fost elaborat în Japonia, în vederea realizării proiectului, calculat pentru o perioadă de 30 de ani, se va cheltui 1.100 miliarde yen, (circa 4 miliarde dolari). Pentru aceste se prevede că în anul 1985, în Japonia va intra în funcțiune o centrală electrică de 10.000 kW. Îar în anul 1990 o centrală electrică de 2 milioane kW, care vor utiliza energia solară.

Specii noi de pești. Cercetătorii australian Jerry Allen a descoperit, în zona marină din jurul insulelor din sudul Pacificului — în jurul insulelor Solomon, Noule Hebride și Noli Calcedoni — un număr de circa 40 specii necunoscute de pești.

O construcție din lemn datînd de aproximativ 5.000 de ani a fost descoperită de către un grup de arheologi polonezi de la Universitatea din Poznan, în zona localității Lonsko. În preajma sa au fost date la iveală urmele unor vetre și un mare număr de obiecte din ceramică și de unelte din piatră.

Ediția a XVII-a a tradiționalului festival internațional de muzică contemporană „Toamna varșoviană” se va desfășura, între 22 și 30 septembrie, în capitala poloneză. Programul, bogat și diversificat, cuprinde 7 concerte simfonice, un spectacol de balet și alte 12 concerte de muzică de cameră. Partea formativă a orchestrelor din Bulgaria, R.F. Germania, R.S.S. Letonă, Suedia și România. Din țara noastră va fi prezentă formația „Ars Nova”.